

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2.—
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1.—80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENECE

Inserati:
 Enostolpna petlirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 33 v
 za dva in večkrat . . . 25.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna petlirvsta po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno deluje in prazniki, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vojni reš

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 183.

Naše čete odbijajo Ruse. - V Voliniji se razvijajo novi boji. - Laški napad na Doberdobski planoti odbit. - Artiljerijski boji na Asiaški visoki planoti. - Naši letalci - strah Italijanov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Rusko bojišče.

Dunaj, 16. junija. Uradno se poroča:

Južno od Djestra so naše čete odbile sovražne konjenice, sicer na tem prostoru le praske.

Zahodno od Visnjovčika se nadaljujejo napadi ruskih kolon proti našim postojankam. V rokah branilcev sta ostala dva ruska častnika in 400 mož.

Pri Tarnopolu nobenih posebnih dogodkov.

V Voliniji se razvijajo na celi bojni črti novi boji.

V odseku Stehoda—Stir je bilo vnovič odbitih več poskusov sovražnika, da bi prišel čez reko, pri čemur je imel sovražnik, kakor vedno, težke izgube.

Italijansko bojišče.

Dunaj, 16. junija. Uradno se poroča:

Boji na južnem delu Doberdobske planote so se končali s tem, da smo odbili sovražne napade. Pravi tako so se izjalovili obnovljeni sunki Italijanov proti posameznim našim dolomitским postojankam.

Na laških hribih.

(Z dovoljenjem pristojne vojaške oblasti.)
 (Izvirno poročilo »Slovenec«.)

F. L. piše med drugim s severnoitalijanskega bojišča: »Imel sem priliko govoriti z ujetniki. Neki topničar 3. laškega poljskega topniškega polka mi je dejal v navzočnosti dveh ujetih laških poročnikov: »Le pojdite v Milan in dalje v Rim in poročite glave tistim, ki so vojno napovedali!« Oba častnika sta molče povesila oči. — Drugi vojak, pešec 89. pp. se je norčeval iz ujetih častnikov in večina mu je pritrjevala. — V barakah, kjer so taborili oddelki 89. pp., smo videli po stenah na vseh koncih napise: »Doli z vojno! Mir hoče-

Na Asiaški visoki planoti so v teku živahni artiljerijski boji. V Ortlerskem ozemlju so naše čete vzele vrha Tukett in Madatsch.

Jugovzhodno bojišče.

Dunaj, 16. junija. Uradno se poroča:

Nič posebnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

Dunaj, 16. junija. Uradno se poroča:

Brodovje pomorskih letal je v noči od 15. na 16. t. m. uspešno metalo bombe na kolodvorske naprave v Portogruaru in Latisani in železniško progo Portogruaro—Latisana, drugo brodovje na kolodvor in vojaške naprave v Motta di Livenza, tretje pa na sovražne postojanke pri Tržiču, Škocijanu, Pierisu in Bestirgini. Kolodvor in postojanke so bile večkrat zadete. Opazovali so velike požare. Vsa letala so se kljub hujšemu obstreljevanju vrnila nepoškodovana.

Mornariško poveljstvo.

mo! in podobne. Tudi različnih sramotljivih napisov ne manjka. Pri našem predoru laške bojne črte je bila večina tega lepega polka ujeta in ostali pobiti in razkropljeni. Ko je naše težko topništvo na mnogih mestih prisililo laške baterije k molku in potem na nekaterih krajih razdrlo izborne laške strelne jarek, so jo junaški branilci velike Italije kar popihali, da si bile njih žične ovire tako močne, da jih ni bilo mogoče rezati s škarpami. Lahi pa na to niso čakali, še manj pa na napad z bodali. Popihali so jo ali pa se udali, da si jih je lastno topništvo zato obstreljevalo od zadaj. Njih obrambni jarki, ki so jih gradili skoraj eno leto, so bili tako udobno zgrajeni, da se pri nas niti za višje častnike ne gradi tako. Razen tega so bili

tako močno utrjeni in zavarovani, da bi jim le težko topništvo moglo priti v okom. Vsaka, količnik vredna armada bi mogla vzdržati najhujše napade cele mesece. Lahi so jih prepustili ob prvem navalu. Ni čudno, da so imeli naši pehotni polki tako malenkostne izgube na ubitih. — Na opazko, zakaj so tako slabo branili domovino, je neki ujetnik odgovoril, da kdo naj bi se držal, kadar pridejo naši »ju, ju« (možnarji) do njih. Prvi sunek jim je popolnoma zmešal glave, tako da so močno utrjena stališča na Monte Verena (2019 m) prepustili že našim prvim patruljam in zbežali, zraven pa še pozabili dva težka trdnjavska topa z municijo vred, ki se je kmalu nato rabila proti njim samim, kajti topova sta se obrnila. Najbrž so imeli polentarečki iz prvih dni preveč izkušnje, da s Spodnještajerci in Karlovčani ni dobro skupaj polente kuhati, ker postane prevroča. — Zanimivo so se znali braniti nekateri ujeti pešci. Zvračali so krivdo na topničarje: ti da so zbežali od svojih baterij takoj, ko so kje v obližju padle avstrijske granate ali šrapneli. Če topništvo takoj beži, kako naj vztraja pehota? Na vsak način imajo Lahi ob Soči boljše čete. Sedaj šele bomo videli, kako usodnega pomena so bili njih težki porazi ob Soči. Najboljše čete so obležale ob kraških čerch. Junaštvo slovenskih ali hrvaških črnovojniških bataljonov, ki so vrgli v prvih dveh soških bitkah Lahe na Doberdobo s strašnimi izgubami nazaj, bo moralo ostati nesmrtno v vojni zgodovini. Soča se lahko smatra za grobiš če laške vojne in — z m a g e. — Danes jutraj je bilo megleno — Lahom v prid — popoldne pa je prisijalo sonce. Naši možnariji so to takoj primerno pozdravili in zapeli vnovič pogrebno zabrcno morilecem — Judežem. Spodnještajerski domobranci pa si bodo vpletli danes nov list v svoj košati lavorov venec. — Kratko pred ofenzivo so nas Slovence, Hrvate in Čeha Lahi s svojih letal otom letakov v českem in hrvaškem jeziku vabili, naj pridemo k njim. Usoda je hotela, da so ravno Celjani, Karlovčani in Siščani prvi vkorakali na laška tla — na nesrečo z bodali — in želi silne uspehe. Povabili so nas — in mi smo se odzvali.

× × ×

Vid Ambrožič z Mirne pa piše:

Kar pa je pri tej ofenzivi nekaj nenavadnega, so naše male izgube. Trikrat večje izgube smo imeli, dokler smo bili v defenzivi. Človek bi kar ne verjel, če bi sam ne videl. Drugod smo tudi mnogo dosegli, a je nas precej stalo; tu pa ima neki regiment, ki je bil teden dni v prvi liniji, dva mrtva in še par ranje-

nih. Že prva linija prodere skoraj vselej; redko, da bi morale rezerve poseči vmes. Značilno je, kar mi je dejal neki lovec: »Že 14 dni »forikam«, pa še nisem oddal strela!« Seveda naših topov, tulečih kot da je sodnji dan, ne morejo vzdržati Italijani. . . . Mi — v podobnem položaju pri Gorici — smo vzdržali, a oni so bolj nežnih živcev. . . . Ko smo njih jarke zavzeli, smo šele videli delo naših velikanov, gnusobo razdejanja. . . . Grozno, nepopisno že samo za pogled!

Grobovi se odpirajo . . .

†

vlč. gosp. Andrej Bratina, ki je bil dne 12. t. m. zadet od sovražnega izstrelka in težko ranjen v glavo, je umrl naslednjega dne v rezervni bolnici v G.

Rešitev ni bila mogoča! Tragična usoda ljudomilega in prijaznega gospoda duhovnika in sožrtev vzbuja po vsej okolici veliko sočutje in bolešč: danes meni, jutri tebi! . . . Vojaška duhovščina je izrazila svoje občudovanje neustrašenemu junaku z lepim vencem in udeležbo pri pogrebu, ki je bil junaka-duhovnika dostojen. Bilo je sedem č. gg. Bog plačaj č. gg. sobratom in vsem p. n. gg. udeležencem ter št. peterskim občanom. Pokojni je bil sin priprostil kmečkih staršev iz Stomaža pri Ajdovščini, rojen 20. junija 1852, v duhovni-ka je bil posvečen 27. avgusta 1876. Na novi sv. maši mu je pel pod vodstvom sedanjega našega knez nadškofa dobroznani naš tenor, g. Val. Černic, ki mu je na pogrebu nosil križ. Služboval je nekaj mesecev kot upravitelj v Lokavcu, kaplanoval je v Podmelcu sedem let, v Komnu dve leti; vikariral je v svetovnoznane Doberdobo nad dvajset let in je bil še vedno v stiku s tankajšnjimi begunci, koje je tudi podpiral. Zadnja njegova služba je bila v Kostanjevici, kjer je pastiral osem let, a pokoj je užival v mirnem št. Petru že pod drugo leto! Bil je natančen gospod v vseh rečeh, zelo spreten in fin gospodar, a do vsakega pravičen! Na zunaj ni kazal čustvenosti, bil je moškega značaja, a gojil je iskreno ljubav do Boga, do presvetih Src Jezusa in Marije, koji genljivo pozivlje v svoji oporoki, a ljubil je tudi svoj rod in svoje ljudstvo, kojega se je spomnil z znanimi volili.

Zalosna Mati Božja na Gradu dobi: 500 K; Slovensko sirotišče v Gorici: 3000 K; Šolski Dom: 1000 K; Salezijan-

LISTEK.

Naš prestolonaslednik nadvojvoda Karol Franc Jožef v Ljubljani.

Naš prestolonaslednik Karol Franc Jožef je bil v vojnem času dvakrat v Ljubljani. Prvikrat 11. junija 1915 in drugič dne 26. septembra 1915. O prestolonaslednikovem gibanju smo lani dne 12. junija imeli pripravljeno poročilo, katero radi svoje zanimive vsebine z dovoljenjem pristojne vojaške oblasti danes neizpremenjeno priobčujemo:

Včeraj popoldne ob 5. uri se je s posebnim dvornim vlakom pripeljal v Ljubljano Nj. c. in kr. Visokost nadvojvoda Karl Franc Jožef. Na kolodvoru so ga gospodje: Dež. predsednik baron Schwarz, knezoškof dr. A. B. Jeglič, deželna odbornika kanonik dr. Lampe in dr. Pegan, župan dr. Tavčar, policijski ravnatelj grof Künigl in okrajni glavar Kresseta, prezidialista c. kr. deželnega predsedstva.

prestolonaslednik z obiskom deželnega predsednika barona Schwarza in njegovo gospo soprogo. V večernih urah se je odpeljal dalje.

O sprejemu prestolonaslednika se nam še poroča, da je Njegova cesarska Visokost očaral vse navzoče s svojo prirčno prijaznostjo. Gospoda deželnega predsednika ekscelencio barona Schwarza je takoj pozdravil: »Vas pa še poznam iz Bohinja! Bil je namreč po svoji poroki v Bohinju, ki mu je jako ugajal.

Jako prirčno se je pogovarjal nadvojvoda s prevz. gosp. knezoškofo dr. Jegličem. Naš škof je prestolonaslednika pozdravil v imenu ljudstva. »Žalibož,« reče knezoškof, »ljudstvo ne ve za prihod Vaše cesarske Visokosti. Sicer bi bilo prišlo v mogočnih trumah in bi Vas navdušeno pozdravljalo.«

»Da, tukajšnje ljudstvo je dobro,« odvrne prestolonaslednik. »Tukajšnje ljudstvo se je vedlo vseskozi lojalno in zvesto.

Knezoškof: »Naše ljudstvo je prepričano, da se bori za pravično stvar in zato voljno prenaša vse vojne težave. Mnogo se moli za zmago avstrijskega orožja. Zlasti, odkar nas je napadel najnovejši sovražnik, je splošno zavladala neka vrsta jeza, ki še bolj vzpodbuja k požrtvovalnosti za cesaria in za domovino.«

Prestolonaslednik: »Ta zavratni napad bivšega zaveznika je res nekaj nečuvnega. Take verolomnosti ne pozna zgodovina.«

Kot zastopnik dežele je mesto odsotnega deželnega glavarja pozdravil dr. Lampe.

Prestolonaslednik: »Kaj dela gospod deželni glavar?«

Dr. Lampe: »Naš deželni glavar je ravnokar na Dunaju, koder obravnava z goriškim deželnim glavarjem in s poljedelskim ministrom, kako bi dobili iz goriških beguncev koscev in žanjic za Kranjsko.«

Prestolonaslednik: »Kajko stoji letina na Kranjskem?«

Dr. Lampe: »Izvrstno, cesarska visokost. Polje in travniki so v najboljšem stanju in vse je pridno obdelano. Že mnogo let ni bilo tako blagoslovljene in obile letine kot letos. Naša naloga in skrb je le, ali bomo mogli košnjo in žetev opraviti. Če to izpeljemo, potem smo brez skrbi za bodočnost in bomo vse zdržali.«

Dr. Pegan je vprašal prestolonaslednik, koliko časa je v deželnem odboru in kateri referat ima. Nato se je informiral o občinskem referatu.

Župana dr. Tavčarja je vprašal, koliko časa že županuje. »Kako je z aprovizacijo mesta?«

Župan: »Vse gre popolnoma gladko, kakor je pač mogoče v sedanjih razme-

rah. Občina se je za časa preskrbela z najpotrebnejšim.«

Prestolonaslednik: »Pa jeste tudi tu le koruzni kruh?«

Župan: »Mi mešamo, cesarska Visokost. Imamo tudi ržene in druge moke.«

Nato je vprašal prestolonaslednik še, kako je z bolnišnicami, z vojaško nastanitvijo itd.

Policijskega ravnatelja grofa Künigla je vprašal, če je Tirolec in če je tudi on iz grajščine Ehrenhausen, ter se pogovarjal o njegovi rodbini, ki jo pozna.

Istotako je odlikoval z nagovorom tudi g. c. kr. okrajnega glavarja Kresseta, prezidialista c. kr. deželnega predsedstva.

Prestolonaslednik si je s svojo odkrito ljubeznivostjo pridobil srca vseh. Mladostna živahnost polna prožne svežosti se družila z globoko resnostjo, ki je je zmožen samo preizkušen mož. Lepi, mladi častnik, zagorel od vojnih naporov, se zanimala za notranje upravne posle naših oblasti ravno tako, kakor za brambo domovine na bojnem polju.

Silen v vojski, mil in dobrotljiv v miru — tak je bil vsikdar Habsburžan. In te lastnosti ima v obili meri tudi naš prestolonaslednik, ki si pridobi takoj ljubezen vsakoga, s katerim občuje.

ci: 200 K; Slov. Alojzijeve: 100 K; Glavni delež pri N. Tiskarni v Gorici pripade č. oo. kapucinom: 250 K; ubogim dijakom c. kr. slov. gimnazije v Gorici: 150 K; za reveže pri Štomažu ustanovno glavnicu 1500 K; cerkvi v Dobrodo, ozir. tamošnjim ubogim: 400 kron; cerkvi v St. Petru: 400 K; vojaškim sirotam v Štomažu, Kostanjevici in St. Petru po 100 K. Tudi »Andrea-numa« ni pozabil!

Ponižni g. pokojnik je v oporoki naročil: »Duhovnega pogrebne nagona si ne želim, ampak tim bolj pobožne molitve, ker ga nisem vreden in sem v življenju mnogo zamudil radi bolehnosti, torej prosim prizanesljivosti in ne nevedne hvale!« Zgodil se tako! — Preblagemu pokojniku ostani med nami blag, prijateljski molitveni spomin! Vsemogočni usmiljeni Bog mu bodi plačnik!

Zanimivosti od Soče.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Z dovoljenjem pristojne vojaške oblasti priobčujemo:

Laško topništvo je danes zopet glasnejše in nekatere točke močno obstreljuje. Že več tednov je vladal skoro mir. Nemara je to uvod k novi drami ob Soči. Kraške skale stoje še vedno trdno in njih branilci ravnotako. Razbili si bodo glave, ako zaplešejo. — Včeraj je na Griže brdu (Monte dei sei Busi) poskušalo laško topništvo ugotoviti daljave do naših bojnih jarkov. Polagoma so padali strelci k nam. Tu so pa strelski jarki prav blizu skupaj, zato je lepo število laških granat smuknilo namesto v naše, v laške strelne järke. Tam so lahi »ajutali« in leteli na kose, naši so se pa od srca smejali. Bogve, bo li Cadorna sporočil tudi ta čin njegovega »slavnega« topništva. — Še neko sličico iz II. soške bitke bi rad otel pozabljivosti. Pri vasi Sv. Martin so izvele, slučajno, na prosto neko peč z železnim dimnikom. Ta je ležala na prostem. Izvrstni laški topniški opazovalci so to kmalu zaznali, na kar je njih težko topništvo takoj naperilo ognj. Padlo je v kratkem času več sto granat, med temi največ najtežjega kalibra. Lahki so mislili, da je to kaka avstrijska havbica. O tem činu je Cadorna tudi pozabil sporočiti svojim dragim v domovini.

Junaško dekle.

(Z dovoljenjem pristojne vojaške oblasti.)
(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Nahajamo se na visokih z debelim snegom pokritih gorah, veseleč se veličastno divnega razgleda na vse strani do sive brezkončnosti. Na nasprotni gori so Italijani, ki zastoj študirajo, kako bi nas pregnali z naše dobro utrjene pozicije. S topovi vsakega kalibra delujejo na vse pretege, a ne narejajo nam nikake bistvene škode.

Bilo je nekega popoldne. Vse tiho in mirno; slutili smo, da se nekaj pripravlja. Nekje v daljavi se je slišalo zamolklo bobnenje, kot nekaj odmev iz drugega sveta. Kar dobimo povelje, kdo se prostovoljno javi k poizvedovalni patrulji, ki mora takoj odriniti proti sovražniku ter odkriti njegove tajnosti. Takoj se oglasi kadet R., Slovenec iz K., za njim jaz, potem četovodja Štrukel, Šolar, Vrečko in še nekaj drugih, ki nam je bila nevarnost le naslada. Stali smo pred zelo važno nalogo, zato napišem pismo ženi, da se ponovno poslovim od nje; v duhu jo vidim, kako skrbipolnega obraza neguje svojega novorojenčka in polastila se me je žalost. Toda proč z malodušnostjo, le energičen človek doseže uspehe, katere svet občuduje.

Hodili smo že kake tri ure po strmih gorskih pobočjih ter se kot kače plazili med skalnatimi presekami uporabljajoč vsak kamen za kritje. Z vrvmi smo vlekli drug drugega na višine ter se po vrhah na drugi strani spuščali v divje prepahe, v katerih so šumeli hudourniki, da smo bili v nevarnosti izgubiti zavest. Kar poči strel in krogla mi predere kapo. Kadet nastavi daljnogled in koj zasledi sovražno patruljo, ki je par sto metrov od nas v skalni zaseki razvita v rojno črto merila s puškami na nas. A mi smo bili strelci. Kakor hitro so se pokazale glave sovražnikov, že oddamo strele in par trupel se prekotali po brezkončni strmini. Ostali pobegnejo, a mi jih pridno zasledujemo, dokler nam naenkrat zmanjka vsake sledi. Ko si zastoj prizadevamo, da bi kaj natančnejšega odkrili, se priplazi do nas kmečka deklica ter nam pripoveduje o sovražniku. Sama nas vodi po nepopisno nevarnih potih, po katerih smo se drug za drugim vzpenjali naprej in več kot polovico jih je od naporov zaostalo. —

Nastopila je krasna mesečna noč, ko smo dospeli do gorske koče, v kateri se je po zatrdilu mladenke, ki je bila videti kot svetopisemska Judita ali devica Orleanska,

nahajala italijanska patrulja. S kadetom se približava koči, ki se je nahajala v obzidju kot nekaka utrdba, ter jo zapaliva. Naenkrat je bila v plamenu in mi skriti za obzidjem, smo opazovali učinek ognja. Mladenka je trpela od razburjenosti, a tudi jaz sem strmel in moja čutila so se mešala. Streha in strop koče se udara, slišijo se obupni klici in naenkrat so začele skozi okno v okviru plamena skakati obžgane postave hoteč se rešiti, a marsikateri je svoj poskus plačal s smrtjo, zadet od moje puške in kadetovega samokresa. A marsikateri nam je, žal, odnesel pete. Sedaj so dospeli drugi, ki so pred zaostali, in razpršili smo se za begunci. S kadetom sva stikala v obližju pogorišča, kar sva bila naenkrat obkoljena od sovražnikov in vsaka bramba je bila izključena: morala sva se udati premoči. Trdo zvezana so naju odgnali po dveurni strmi poti in naju nato zaprli v neko leseno kolibo ter postavili stražo pred vrata. Od utrujenosti sva zaspala. Kar naju vzbudi strel v bližini in naenkrat slišiva razbijanje po vratih, ki so se začela rušiti, in skozi špranje vrat ugledava naše dekcle, ki si je prizadevala za mrzlično naglostjo razbiti popolnoma vrata ter naju osvoboditi, kar se ji je tudi posrečilo. Hitro sva bila razvezana. Občutki hvaležnosti so nama narekavali hvaležne besede. A tam je ležal italijanski alpinec s prestreljeno glavo na tleh ter molče govoril o junaštvu naše deklice, katere slava za ta junaški čin naj ne izgine, dokler bo obstojal 26. domobranski pešpolk, temveč naj bo z zlatimi črkami zapisana v zgodovini svetovne vojne.

Ko smo dospeli v naš tabor, kjer so naju imeli že za mrtva, je zavladalo nepopisno veselje; deklico, ki naju je spremila k poveljniku, je vsak občudoval in poveljnik ji je izrekel javno priznanje. Od te patrulje smo imeli le dva ranjenca, ostali smo se vrnili nepoškodovani ter se takoj zopet udeležili napada proti Italijanom, katere smo po kratki borbi pregnali iz njihovih pozicij in ujeli čez dve sto mož posadke in nekaj častnikov.

Tako je torej tukaj naše življenje. Dnevi teko z brezprimerno naglico, osobito odkar nas ogreva milo pomladansko solnce, ki liše svoje ozivljajoče žarke na stvarstvo božje. Kakor kaže cela situacija, bomo Italijane kmalu ugnali ter se kot zmagovalci vrnili v svojo milo domovino. Za ta čas se slovenski fantje dekletom priporočamo za šopke. Možje pa prosimo svoje žene: vzgajajte naše otroke v narodnem in verskem duhu, ker vera je edina moč, ki krepi in vspodbuja naša srca; da v trpljenju ne obupamo.

Iskrene domoljubne pozdrave pošiljamo podpisani vojaki slavnemu uredništvu »Slovenca« ter vsem njegovim bralcem in bralkam, vsem prijateljem in znancem, osobito tudi preč. slov. duhovščini, priporočujoč se ji v molitev: Plevnik Jurij iz Košence pri Planini, Štajersko; desetnik Semenič Alojz iz Ljutomerja; Šolar Alojz iz Gorenjskega; Vrečko Franc iz Jurkloštra; Koprivc Jožef iz Kalobja; Oglajner Mihael iz Buč.

Padla junaka.

(Izvirno poročilo Slovenca.)

Napadli so Čerkezi (pogumni in divji ruski vojaki). Besni »hura« klici so se razlegali po zasneženi poljski poljani, iz naših poljskih straž pa so švigile svetilne rakete in v svetlem loku razsvetile napadajoče. Bila je desetkratna premoč. Zaropotali so karabinerji, treskale ročne granate in »hura« klici Čerkeзов so postajali vedno močnejši. — Naenkrat so počile salve iz prodirajočih sovražnih vrst. »Jezus« je zaklical korporal Haberl. Dobil je 2 strele. Dva moča sta ga takoj onesla. Kadet grof A t e m s je skočil naprej, zavpil in omahnil. Podrl ga je strel v trebuh. Sovražnik je še enkrat naskočil, prodrl skozi žično ograjo in tik nje ležečega kadeta dobesedno razmesaril z bajoneti. Hujše so zaropotali karabinerji in močnejše treskale ročne granate in — odbit je bil napad.

Odnesli smo kadeta za fronto na bližnje pokopališče, kjer je že tudi ležal desetnik Haberl. Prišel je bratranec pokojnega kadeta in zaplakal je. Truplo kadeta se je po blagoslovu odpeljalo domov k staršem, kjer ga položijo k zadnjemu počitku. Počivaj v miru, ti naš nepozabni mladi junak!

Pri pokopu desetnika nas je bilo mnogo navzočih in tudi več častnikov med njimi naš ritmojster. Na krsti padlega, so bili krasni sveži vencji, ki so mu jih spletli tovariši. Počasi so spustili krsto v jamo in vsak imed nas je vrgel kepo prsti na krsto kot zadnje slovo v večnost. Gosp. vojni kurat je govoril ob grobu krasen govor in nobeno oko pričujočih dragoncev ni ostalo suho.

Na junakovem grobu pa stoji spomenik z napisom: »Povej tovariš, domovini, da sem padel kot junak za

vero in cesarja.« — Lahka Ti zemljica! Staršem pa izrekamo naše sožalje. Molite za nas, starši, bratje, sestre in neveste, da nas Bog krepi še v naprej in nam da končno zmago in srečno vrnitev.

Rihard Drole.

Švedska pisateljica pri cesarju Francu Jožetu.

Švedska pisateljica Annie Wall poroča v listu »Sydsvenska Dagbladet« o svoji avdijenci pri avstrijskem cesarju tako-le: To je v prekrasnem starem cesarskem gradu Schönbrunn. Adjuvant mi odpre vrata v delavnico cesarja Franca Jožeta in v naslednjem trenutku že stojim pred vladarjem Avstro-Ogrske. Cesar stoji strumno in elegantno le par korakov oddaljen od vrat. Po mojem globokem poklonu mi cesar poda prijazno roko in me prosi, da sedem v naslonjač blizu mize. Sam sede meni nasproti. Kar takoj opazim, je zdrava, sveža cesarjeva zunanost, lepa barva lic in blesk svitlomodrih oči, ki tako prijazno zro nate. Te jasne oči se ne zde, da bi bile last starega moža, marveč so skoraj mladostne. Skoraj ne morem verjeti, da bo spoštovanje vzbujajoči vladar to poletje dopolnil 86. leto. Preje bi mu prisodil krog 70 let. Cesar stavi več vprašanj, tihočih se Švedske itd. in spoznati je, kako sledi vsemu z vedno živim zanimanjem. Ni treba glasno govoriti. Vladar ima oster sluh. Posebno se zanima cesar za dogodke v Rimu in Italiji kratko pred vojno in dovoli mi o teh dogodkih obširno poročilo. Tu in tam pada dobra opazka, hitro vrinjeno vprašanje, in časih se cesar prisrčno smeje. Ker izrazim svoje občudovanje nad junaškimi čini avstroogrskih armad, odgovori Franc Jožef s toploto: »Da, moje armade in moja mornarica so hrabre in zvesto vrše svoje dolžnosti.« Znano je, kako izredno vitežki je cesar Franc Jožef v svojem mišljenju in celem svojem bistvu. Zato nisem bila tako začudena, ko je vladar rekel: »Tudi Italijanov se ne sme podcenjevati, zelo hrabro so se obnesli.« Vendar moram priznati, da je treba dokaj duševne veličine za tako priznanje nasproti sovražniku, ki je izvršil tako sramotno izdajstvo nad Avstroogrsko in njenim častitljivim vladarjem. Velika zračna sobana, ki služi cesarju kot delavnica, ima štiri okna. Vogelna soba je to, ki gleda z dvema oknom na takimenovani komorni vrt, kjer se cesar, ako je lepo vreme, vsak dan izprehaja. Kkozi okna pada v sobo zeleni odsev visokih dreves. Tako neizmerno tiho in mirno je v velikem gradu. Noben šum ali glas ne prodre od zunaj v te pokojne dvorane. In pred menoj sedi častitljivi cesar, ki je prestal večje preizkušnje nego večina umrljivih zemljanov in prejel najtrše udarce usode, ne da bi mu mogli le-ti ali visoka leta vidno upogniti njegove strumne, elegantne postave. Pred enim oknom je nameščena cesarjeva pisalna miza. Na tej mizi podpisuje vsak dan množino vladnih listin in tu tudi južina, obeduje in večerja. Cesar zelo redno živi. Vstaja zjutraj ob štirih in dela s kratkimi odmori ob jedi in izprehodu cel dan. Ob 9. uri zvečer gre k počitku. — Moja avdijenca poteka in cesar lahkočno vstane, spremi me s svojo izredno udvorljivostjo do vrat, ki mi jih sam odpre.

Tržaško pismo.

15. junija 1916.

Naša dekleta so včasih dejale, da ona mladenka, ki se poda v službo v Trst, ne pride dosti prida nazaj. Ta sodba je postala tako splošna, da se je doma odrekalo vsaki služkinji pošteno ime, ako je kedaj že »v Trstu služila«. To je bilo pogosto krivično, ne pa vselej. Mnogo je naših deklet, ki so si znale tudi v Trstu obdržati svoje poštenje. Zlasti take, ki so imele dobro materinsko vzgojo, ki so si ohranile nauke morale in ki so imele srečo priti k poštenim ljudem v novem delu mesta. Dosti pa je tudi takih, ki so se podajale ob prostih nedeljah na plesišča, v krčme in beznice, tam popivale vsaka s svojim parom, ter prihajale proti jutru domov. Pričele so romati iz službe v službo. Delo jim je postajalo pristudno in zamenjale so svoj poklic z »gospodično s klobukom, ki dobro je in pije, a nič ne dela«. Staromestna kuga je mnogim služkinjam zagrenila voljo do dela in jim odprla pot slabega imena, po kateri se klatijo v sramoto imena svojih staršev in cele občine. V Trstu je bilo precej takih lahkoživk, katere pa je vojaška uprava spočetka poslala kopat järke. Sedaj pa jih čisti policija. Vsako pošljejo na varno. Mnogo jih je tudi v bolnici (večina!).

Ker sem ravno omenil bolnico, naj o njej nekaj izpregovorim. Da je tržaška mestna bolnica izza časa vladavaja kamore slavna radi stenice, ki bolnikom delajo kratek čas, je staro. Ravnotako staro je, da je v tržaški mestni bolnici postrežba bolnikom, v kolikor jo izvršujejo plačane strežnice, menda najslabša pod solncem. To pa je tudi verjetno! Kajti za časa kamore se ni vprašalo, kaj je prosilka, ki prosi za mesto bolniške strežnice, poprej delala in kako je živela. Glavno je bilo, da ni bila »ščava«. Dobila je službo, stregla bolniku dokler so bili njegovi sorodniki poleg, vlekla dobre napitnine, delala pa nič. Bolniki so morali celo pometati in umivati posodo! Le malo izjem je med njimi. Dogodil se je slučaj, da je bolnik ponoči umrl, ko je strežnica spala namesto čuvala. Zjutraj je dobila bolnika mrtvega v postelji — ki je bil seveda ves opikan od stenice! Nekoč se je postavila kontrola pred vrata bolniče ter preiskala te čedne strežnice. Bile so polne jajc, šunke, smetane iz mleka itd. — vse pokradeno na škodo bolnikom! Zato ni čuda, da so se najbolj fanatični zagrizenci prostozidarstva, ki so opravljali v bolnici službo zdravnikov, zavzemali za to, da se te ženske zapodi in oskrba in postrežba izroči krščanskim usmiljenkam, o katerih ni čuti drugega kot dobro. Da se to ni zgodilo, je kriva kamora, ki sedaj izginja, a še živi in je še močna.

Slovenecv se ne žali več toliko. Da pa imajo brivci svoje napise v vseh jezikih sveta, le v našem ne, pa še vedno bode v oči.

Aprovizacija dela dobro, le kruh je malce... lahko bi bil boljši.

Boji na morju z Italijani.

Dočim so se naša krdela na suhem v prvem letu laške vojne izvečine le branila pred sovražnikom, se je naša mornarica in letalstvo pogostoma lotilo nasprotnika in lahko rečemo, v Adriji je letos gospodovala naša mornarica. To se je videlo zlasti že iz pogostih napadov naših pomorskih enot na sovražno obalo. Že prvo noč po napovedi vojne je izvršila naša mornarica uspešen sunek na laško vzhodno obalo in jo obstreljevala med Benetkami in Barletto. Vsi vemo še, kako je udrl naš torpedni rušilec »Scharfschütze« v Corsinski zaliv, dočim sta ga spremljali križarka »Novara« in torpedovka »T 80«. Hkrati je obstreljevala križarka »Sv. Jurij« Rimini, križarka »Zriny« Sinigallio, a glavna sila mornarice naše je napravila dosti škode pred Jakinom in potopila dve ladji. V Benetkah so padali streli na kolodvor in vojaške naprave na Lidu ter letalske bombe na arsenal. Južno Jakinu je obstreljevala križarka »Radetzky« most preko Potenze, »Admiral Spaun« ter šerje rušili most preko Sinarce, Capo Marino, Tremiti in Torre di Maleto, »Helgoland« in trije rušilci pri Visco in Manfredonio. V boju pri Barletti se je razrušil od uveh sovražnih rušilcev eden po imenu »Turbino«. Dne 28. maja so zopet letele bombe na beneški arzenal in Fort Nikolo. Dan kasneje je potopila mina ob uhođu v Tržaški zaliv sovražno ladjo. Dne 8. junija je naše letalo »L 48« uničilo pri Lušnju laški zrakoplov »Cita di Ferrara«, dočim je letalo »L 47« udarilo zopet na Benetke. Dne 9. junija je potopil naš podmorski čoln »U IV« angleško križarko »Liverpool« sredi med šestimi rušilci torpedovk. Dne 11. junija je šel takisto rakom zvižgat laški podmorski čoln »Medusa« v severni Adriji. Dne 17. junija ponoči so naše križarke in torpedovke zopet udarile na laško obalo do Esma, uničile semafore ob izlivu reke Tagliamento in pri Pesaru, poskodovala mostove pri Rimini in potopile parnik »Maria Garbia«, razbile drugi dan rezervarje in pristaniške naprave v Monopoli. Kolodvora v Bari in Brindisi sta dobila pozdrave iz zraka. Dne 21. junija je streljalo osem naših enot na Rimini, Pesaro in Fano, dne 26. junija potopil naš podmorski čoln v severni Adriji laško torpedovko »5 P«, dočim je dne 2. julija torpedovka »17 O S« zadela ob mino in se potopila. Oklopnico »Amalfi« je pogreznil dne 7. julija naš podmorski čoln, oklopnico »Giuseppe Garibaldi« je dne 18. julija doletela pri Dubrovniku ista usoda. Dne 23. julija je obstreljevala naša mornarica zopet 160 km laske obali, tako postaje Chienti, Campo Marino, Termoli in Ortona, San Benedetto, Grotta Mare in San Vito. Uničila je semafor v Tremiti. Dne 27. julija je poskodovala železnico med Jakinom in Pesaro in zažgala Fano, letala pa so metala bombe na Jakin. Naše torpedovke so dan kasneje razrušile laško brezžično brzojavno postajo na otoku Pelagruži, ki ga je zasledil sovražnik dne 11. julija. Dne 29. julija pa so pognale naše mine v Tržaškem zalivu v zrak laški podmorski čoln »Nautilus« in torpedovko »6 D N«. Dne 5. avgusta so potopili pri Pelagruži sovražni podmorski čoln »Nereide«, ponoči pri Pulju sestrelili zrakoplov »Cita di Jesi«, 10. avgusta nočnall v zrak pri Trstu zoe

vražni podmorski čoln in obmetali z bombami otok Peladružo.

Dne 12. avgusta nas je doletela prva izguba. Sovražna vojna ladja je potopila naš podmorski čoln »U III.« na jugu in dan kasneje »U XII.« na severu. Dne 17. avgusta so naši iznova obstreljevali otok Pelagruž, ki so ga potem ostavili Italijani dne 20. avgusta. Dne 9. septembra je sovražni podmorski čoln sicer poškodoval našo torpedovko »T 51«, a se je vrnila v domačo luko.

Več tednov je bil potem na morju mir. Šele po osvojenju Srbije in Črne gore, ko so se prevažale po morju laške in srbske čete, prve v Albanijo, druge na Krk in v Italijo, so se pokazale naše ladje zopet na delu. Dne 23. novembra sta šla v dno oborožen laški parnik in motorni čoln med Brindisi in Dračem, dne 7. decembra pri Valoni majhna laška križarka, ki jo je napadel naš podmorski čoln. »Novara« in več rušilcev je uničilo istega dne pri Sv. Ivanu Meduanskem pet parnikov, mnogo jader in francoski podmorski čoln »Fresnel«. Dva dni kasneje je bil zajet v drinskem zalivu oborožen motorni čoln. Dne 29. decembra je napadla križarka »Helgoland« in 5 rušilcev Drač, potopila več ladij in francoski podmorski čoln »Monde«, a izgubila po minah žal tudi dva naša rušilca »Liko« in »Triglav«.

Križarka s tremi rušilci je obstreljevala zopet dne 3. februarja 1916 laško obalo ter poškodovala kolodvora v Ortoni in San Vito, a tudi most preko Ariella. Dne 12. februarja so se lotili naši letalci Ravenne, Codigora in Cavanolla. Podmorski čoln je potopil dne 18. marca pred Dračem francoskega rušilca »Renandin«. Istega dne je torpediral sovražni podmorski čoln proti mednarodnemu pravu našo bolniško ladjo »Elektro«. Dne 1. aprila naposled je bombardiral 10 naših letal Jakin.

Vseh napadov na mesta v Gorenji Italiji po naših letalcih ni mogoče naštet. Omenimo le napade od 13. do 19. novembra 1915 na Brescio, Verono, Bolluno, na tvornico za sukno v Schio, na Vicenzo, Videm in Červinjan ter na Benetke, razen tega napade z dne 14. februarja 1916 na Milan, Schio, Monzo, Bergamo in Treviglio.

Zato je pregled prvega vojnega leta proti Italiji prav zadovoljiv. Na suhem se branimo sijajno, držimo vse glavne postojanke, na Primorskem celo one, katere je smatralo vojno vodstvo za prehodne.

Sovražnik si z orožjem ni priboril nobenega ozemlja a izgubil stotisoče mož. Kako sijajna je bila obramba naših mej, se more soditi iz povelja vrhovnega vojnega poveljnika, ki je govorilo, da je bil sovražnik ob pričetku vojne naši mejni obrambi v šestkratni premoči. Po napadih na morju in v zraku se je lahko prepričal, da je treba upoštevati našo moč, ki mu je po mnogih izgubah uničila sanje o gospodstvu v Adriji, po sijajnih zmagah zadnjih dni na tudi temeljito oženila skomine po naših zanj »neodrešenih« deželah.

Letošnja letina in njena poraba.

Včeraj je izšla cesarska naredba, ki določuje, kako bomo spravili, razdelili in porabili letošnje žetev in sočivje.

V splošnem ostane vse po starem. Vse žito in sočivje je z ločitvijo od zemlje zaplenjeno v korist države. Med žito spada: pšenica, pirjeveca, rž, soršica, ječmen, ajda, oves, sirki, koruza vsake vrste in mešanica vseh raznih žitnih vrst. K sočivju spadajo: grah, fižol, leča in grašica. Koruza in sočivje, v kolikor se porabi kot zelenjava, sia izvzeta od zaplenitve. Posestniki zaplenjenega žita in sočivja morajo skrbeti, da se oboje dobro ohrani.

Kmetje bodo tudi letos smeli obdržati toliko žita, kar ga potrebujejo za lastno in poselsko prehrano in sicer ga smejo obdržati v isti množini kot lani. Koliko smejo prihraniti semenskega žita, bo določila gospodstva.

Nova naredba pa prinaša marsikatero novo odredbo prisilnega značaja in sicer, kar se tiče spravljavanja in razdelitve letošnje letine. Že pred dalj časom je gospodstva ukazala povsod popisati površino obdelane zemlje, nato je ukazala povsod popisati površino obdelane zemlje, na to je ukazala ceniti letošnje žetev; hoče namreč dobiti boljše statistiko za svoje žitno gospodarstvo in ujava cesarska naredba novo dolžnost: kmetje so dolžni opraviti nekaj mlajve za poskušnjo in natančno zapisati, koliko so našli in koliko namlatili.

Kmet mora svoje žito in sočivje poudeliti vojništvu na zavodu. Deželna politična oblast bo izdala podrobne predpise o prevzemanju zaplenjenih pridelkov. Novo je to-le: Deželna politična oblast lahko določi, da morajo v kakem gotovem ozemlju vsi ali vsaj več kmetovalcev skupno obdelati v nekem gotovem času neko gotovo najmanjšo množino (kontingent) posameznih žitnih vrst. Posameznim političnim okrajem in njihovim občinam ali veleposestnikom (menda za Galicijo? Op. ur.) se bo lahko predpisalo določene mesečne kontingente. Za izmero teh mesečnih kontingentov bodo služili za podla-

go podatki o obdelani površini in letošnjem pridelku, kakor tudi podatki o množinah, katere je vojništvu zavod lanske leto kupil po dotičnem okraju. Tistemu kmetu, ki bi svoje množine za kontingent pravčasno ne oddal, bodo to vzeli s silo in ob enem znižali ceno za 10 odstotkov.

Porabo v posameznih deželah uredi deželna politična oblast, ki si lahko ustanovi poseben posvetovalni odbor priselnicov. Porabo po posameznih občinah lahko uredi gospodstva ali pa tudi občina sama. Za te posele si tudi ti dve oblasti lahko izberejo stalne priselnicke ali strokovnjake, občine pa vse te posele lahko izroče posebnemu aprovizacijskemu odseku. Podrobno prodajo zredijo tudi te tri oblasti.

Ker okrajna glavarstva vsled pomanjkanja uradništva ne bodo zmogla vsega ogromnega dela, bodo dobila posebne okrajne žitne nadzornike.

Kazenska določila so tudi predrugačena. Zaradi prestopka in pri vrednosti nad 500 K zaradi pregreška bo kaznovan, kdor bi vedoma kupil zaplenjene zaloge od takega, ki nima pravice za prodajo. Odslej bo kaznjivo tudi večje kršenje ali zanemarjanje dolžnosti, ki bi jih zagrešil pooblaščenec vojništvu zavoda. Kmetovalca, ki bi bil kaznovan zaradi skrivanja ali poškodovanja zalog ali vsled prestopka predpisov o porabi, se lahko postavi pod nadzorstvo od gospodstva določenega zaupnika in se mu lahko ukaže, da temu zaupniku na vsakokratno zahtevo pokaže svoje zaloge in pove, kako jih je porabil. V posebnih obtežljivih okoliščinah deželna politična oblast kmetovalcu lahko vzame ugodnosti, ki jih ima kot samopreskrbovalec.

Voja razstava na Dunaju.

Zanimiva dopolnitev vojne razstave bo tudi na Galicijem travniku prirejeni oddelek »Na bojišču«, ki bo nudil obris utrjene boje postojanke, pa ne bo učinkoval po velikosti svojih naprav, marveč vsled predstave najnovejših vojniških pridobitev, v kolikor ne stavi meja poučnim nameram dolžnosti tajnosti. V oddelku dospeš najprej na predzemlje, ki služi za razstavo uplenjenih letal itd. Potem stopi obiskovalec v takomenovano bojno postojanko, ki kaže vse vrste strelskih kritij, prekopov, stanišč in artiljerijskih kritij, kakor tudi natančno po naravi posnete postojanke s severovzhodnih in južnih vojniških pozorišč. Prvi del razstavnega predmeta tvori na prstenem svetu zgrajen brambni sestav, ki sestoji iz opirališča, prve in druge brambne črte, dalje iz sistema zveznih in prometnih jarkov, zgrajenih po raznih gradbenih načinih. Med drugim je videti tu: vozne oklepe, varnostne ščite, žične varnostne pletenine proti ročnim granatam, minometalce, periskope za puške, žaromete, strojne puške, prisluzkovalno stražo spredaj v ovirah, lisičjo jamo, podkopano celico s podkopnimi rovi, napadalni zakop, različna stanišča, telefonsko centralo, možnarje v njihovih stališčih in končno različna opazovališča. Drugi del boje postojanke predločuje razmere na jugozapadnem vojnem pozorišču. Skozi duplino, iz katere je videti kaverna z napravo za vrtnanje kamenja, se dospe v kraško jamo, ki je urejena kot stanišče. Odtod vodi pot v topniško kazemato, vsekano v skalo, z lino, potem mimo žarometov in optične trdnjavsko-signalne postaje v prostor za pripravljenost; dalje je tu municijska vdolbina in končno posamezne staniščne kaverne. V »kritem« prostoru vidimo naprave za fronto. V predozemlju je nameščena pivarna in z jedjo bo preskrboval obiskovalce »gulažni top«. Na »okrepčevališču« bo dobiti osveževalne pijače in obiskovalec bo dobil tu pravi vtis o tem, na kako razkošen način so zgrajene vojne stavbe naših vojakov. V bližini okrepčevališča je na poljskem obronku napravljena pomozna postaja. V dveh vojnih barakah se predločuje občinstvu proizvajanje lesne volne in boedečice na strojih. Tu izvršeni proizvodi se porabijo na fronti. Med obema strojnima barakama je končno nameščena vojna vinarna.

Zanimiva bo tudi razstava raznih časopisov za vojaše in druge tiskovine.

»Dom in Svet«, Štev. 5 - 6.

Članki: Z obročja (J. Pahor). — Boji (F. S. Finžgar). — Disonance (Dr. Ivo Šorli). — V ruskem Turkestanu (Dr. Iv. Knific). — Podobe iz sanj (Ivan Cankar). — Kvartir št. 8 (Stanko Majcen). — Zamorska kraljica (Stanko Majcen). — Gregorčičeva pisma Gruntarju (Izidor Cankar). — Tlačani (Dr. Ivan Pregelj). — Jakob Gallus-Petelin (Jos. Mantuani). — Pesmi: Tiha nočelja (Joža Lovrenčič). — Pravljičja (Milan Kuret). — La Divina Commedia (Prevel in razložil J. D.). — Ponoči (V. Skuhala). — Solze (France Bevk). — Pomladna vprašanja (Joža Lovrenčič). — Pomlad (France Bevk). — Poročna (Joža Lovrenčič).

Književnost: Andreas Milčinič und Johann Krek: Kroatien und Slowe-

nen (G.). — Henrik Podkrajšek, c. kr. profesor: Slovenska čitanka za državne obrtne šole (V. S.). — Carniola (I. C.).

Glasba: Ign. Hladnik: 97. psalm, Zdrava Marija! — St. Premrl: Smarnice. — Fran Marolt: Slovenske vojaške narodne pesmi za moški zbor (Kilmovce). — Matični dobrodelni koncerti (Stanko Premrl).

To in ono: Cervantes. Ob tristoletnici njegove smrti (Dr. Fr. Perné). — Ob tristoletnici Shakespearejeve smrti (Ivan Grafenauer). — Naše slike (I. C.). — Gallusov portrét (Mantuani).

Drobiž: Pozabljeni rokavici (Ivan Cankar). — Listnica uredništva.

Naše slike: Sv. Hieronim v celici (Albrecht Dürer). — Stara gospa (Rembrandt Harmensz van Ryn). — Tako sem stal, tako zasukal meč (Eduard Grützner). — Don Quixote (Tony Johannot).

× × ×

Človek je lahko vesel te dvojne številke, ki priča o enotnem in resnem delu »Dom in Svetove« družine. Leposlovje je v dobrih rokah. Finžgar opisuje trpljenje in boje naših ljudi v sedanjem času, Stanka Majcena »Kvartir št. 8« in »Zamorsko kraljico« pa boš prebral vsaj parkrat: življenje okupirane zemlje in okupiranih ljudi! Nekaj bi človek pogrešal, če ne bi v »Dom in Svetu« čital tistih kratkih zapiskov Ivana Cankarja. »Podobe iz sanj« jih imenuje sam in v tej dvojini številki nam odpira »Zlato kamrico«. Njegovi sili se ne moreš ustaviti in vprašanju na koncu naš narod ne bo mogel uiti. Vsi željno čakamo odgovora na tisti »Poveži« in upamo vanj. Prišla sta dva nova sotrudnika: J. Pahor s svojo »Z obročja« in V. Skuhala z lepo »Ponoči«. Joža Lovrenčič bo nekaj pridobil. Jože Debevec pa nas je pripeljal že do 12. speva Dantejevih vic. Skromen, tih delavec, pa pri velikem delu, ki bo v ponos in bogastvo naše književnosti. Dr. Krek je v nemški knjigi pozabil na slovensko umetnost, zato je Ivan Cankar njemu in še komu drugemu povedal nekaj o »Pozabljenih rokavicah«. Sedanja številka prinaša nekaj lepih slik. Vidi se, da je »Dom in Svet« naš edini list, ki sistematično urejeno obdeluje lepo umetnost in priznaje: napredek je velik. Tako je tudi pri glasbi; vidiš vestno, zmerno in strokovnjsko poročanje. Posebno opozarjamo na Mantuanijev spis: Jakob Gallus-Petelin. Tudi mi moramo ponoviti besede na koncu: »Da bi mogla kaka druga dežela reklamirati tega umetnika zase, nedvomno bi se spoštovanje njegove osebe stopnjevalo do kulta; pri nas pa bi bilo želeči, da bi ga vsaj malo poznali. Kajti mož tega pomena, umetnik te individualnosti, večak tega bogatega znanja mora prodreti in bo prodrl; ako ne pri nas, ga bodo vzeli kulturnejši ljudje v svoje vrste.« Za prihodnjo številko dobimo kot prilogo Premrlovo novo kompozicijo »Solčna pesem sv. Frančiška«. Obsegala bo dvajset strani. Pozornost bodo vzbudila pisma pokojnega Sim. Gregorčiča; sploh se pri ocenah opaža resna težnja naše literarne razmere spremljati z objektivno presojo. Pozabljena tudi nista tristoletnici Cervantesove in Shakespearejeve smrti.

Iz nekega odgovora uredništva izveramo, da ima »Dom in Svet« sedaj 1600 naročnikov. Mi stavimo novo vprašanje: Pri katerem narodu dobiš za 10 K, kar je vreden naš »Dom in Svet«?

Odlikovanja.

Viteški križec Franc Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca je dobil polkovni zdravnik dr. Mavricij Rus v Ljubljani. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: stotnik 87. pp. Gust. Schmidl, poročnik 17. pp. Karel Richter, poročnik 36. top. p. Josip Kralj in poročnik pion. stot. št. 2/8 Andrej Domanig. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil major 27. pp. Ivan Petermann, poročnik 4. bos. herc. pp. Ludvik Krejci in poročnik 7. pp. Ernest Witamwas. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik 17. pp. Ladislav Fedinec, poročnik 4. dom. pp. Samo Ulčakar, pri armadnem poveljstvu, in nadporočnik Hektor Battig, pri želez. post. poveljstvu v Nabrežini. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila oskrb. oficial dr. iur. Vladimir Pertot in oskrb. oficial Feliks Robič. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: rač. podčastnik 87. pp. Karel Križnik, narednik 87. pp. Gustav Bandek in narednik 7. pp. Artur Poppr. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili: tit. četovodja 7. pp. Franc Pachet, tit. desetnik 7. pp. Vid Kalsberger, poddesetnika 7. pp. Peter

Seppel in Josip Koller in četovodja 17. pp. Josip Jamnik. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil četovodja 20. lov. bat. Ogris Franc.

Odlikovanja pri 5. dragonskem polku. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil desetnik 5. drag. p. Ušaj Mirko. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: kadet Machanek Karel, četovodja Rotovnik Ivan, desetnika Kaban Anton in Forstner Ivan, patruljni vodji Gsöll Franc in Kuder Franc, dragonci Mole Jakob, Löffler Josip, Ambrožič Nikolaj, Takner Anton, Weisler Ivan, Godjavec Alojzij in Niederl Fr., četovodja Svoboda Jos., desetnika Majer Josip in Leisacher Rudolf in dragonec Stengg Franc. — Vdruživ so dobili bronasto hrabrostno svetinjo: dragonci Debevc Ivan, Režek Anton in Kerschbaumer Henrik. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: praporščak grof Attems - Heiligenkreuz Erik, četovodja Sindl Ivan, desetnika Reiter Ferdinand in Fladerer Anton, patr. vodji Turnholzer Julij in Krautstingl Albert, dragonci Bratač Ignacij, Rubin Ivan, Hecher Anton, Ochsenhofer Tomaž, Ortner Ivan, Jerele Josip, Ulinar Ivan, Ritz Rupert, Strakl Martin, Fürst Jakob, Pekler Jakob in Goltes Engelbert.

Odlikovanja pri 97. pešpolku. Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik Mirko Benedikt. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: praporščak Basilio Franc, kadet dr. Adamič Josip, štabni narednik Parkelj Ivan, enoletni prostovoljec narednik Brumer Egon, narednik Krašna Alojzij, tit. narednik Linc Jakob, četovodja Poje Peter in Repič Henrik in desetnik Masten Alojzij. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: sanit. praporščak Löbl Julij, kadeta Kahan Aleksander in Perič Franc, štabna narednika Rusjan Josip in Veltram Franc, narednika Praznik Ivan in Paškulin Josip, tit. narednik Rutar Julij, četovodja Semerle Josip, Sedej Pavel, Barbirič Mihael, Gabrijelčič Anton, Benčič Blaž, Rijavec Josip, Jereb Franc, Komel Avgust, Pertot Lambert, Trebižan Ivan, Stegel Jakob in Blažič Vinko, enol. prost. četovodja Mavrič Marij, desetnik Pagani Alojzij, Korenč Ivan, Lavrenčič Mihael, Opeka Ivan, Ilčič Ivan, Nartnik Franc, Pertot Iv., Klein Emil, Vupa Jakob, Božič Ivan, Hosner Jakob, Prendivoj Ivan, Grakonja Anton, Hrvatini Karel, Čehovin Rudolf, Zabukovec Franc, Urban Lovrenc, Lampe Ivan, Perko Ludovik, Homan Josip, Ljuba Viktor, Jereb Mihael in Milavec Stefan, enol. prost. desetnik Kovačič Rudolf, tit. desetnik Zanetti Just, poddesetniki Čehovin Leopold, Mikula Alojzij, Krebelj Franc, Bažec Ivan, Malič Ivan, Zaje Anton, Načinovič Matej, Kuret Silvij in Ferluga Iv., tit. poddesetnik Rožanec Franc, infanteristi Kale Ivan, Križmanič Franc, Pistan Just, Rocco Ivan, Božič Ivan in Babič Josip in častniški sluga Niggas Franc. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: desetnika Ribarič Franc in Godina Ivan, enol. prost. desetnik Uršič Franc, desetnik Gezeš Alojzij in Lorenzon Alojzij, poddesetniki Bon Franc, Bernardis Ivan, Serovač Anton, Dezutelj Roman, Beletič Andrej, Cargnelutti Furor, Celedin Josip, Breceley Angel, Dumovič Alojzij, Breščak Viktor, Butinar Pavel, Lakner Ivan in Jerina Lenard, enol. prost. poddesetnika Katarinič Ivan in Grion Franc, infanteristi Tratnik Ivan, Naglič Leopold, Kalvine Anton, Ivančič Anton, Žižmund Josip, Jerman Josip, Feresin Peter, Susian Josip, Jelinčič Franc, Kuštrin Ivan, Leban Ivan, Dornik Stefan, Lozej Vinko, Dušič Humbert, Butignon Franc, Zaje Albert, Stefančič Fr., Valentinčič Ivan, Kokut Donat, Fort Viljem, Suber Ivan, Kreljič Jurij, Ferezin Sebastian, Herman Henrik, Eler Karel, Fuk Mirko, Talamini Silvij, Maule Avgust, Mahnič Ivan, Cerkvenik Mihael, Fornazar Josip, Rutar Iv., Konač Ivan, Dehortoli Peter, Šegota Martin, Bubolč Ivan, Jurič Peter, Laginja Ivan, Sulič Anton, Velikonja Al., Stres Franc, Marc Alojzij, Bandel Peter, Mervič Josip, Flego Jakob, Bernardis Egidij, Silvestri Egon, Tavčar Vencl, Gregorovič Josip, Znidarski Karel in Blang Alojzij in enol. prost. infanterist Gaudrus Rudolf.

Za mir.

Mirovno posredovanje Švice in nevtralec. Bern, 15. junija. (Š. u.) Pri razpravi je izjavil Scherrer-Fällemann, da se mu zdi uapačno, ker zvezni svet vojnočim dose-daj ni ponudil svoje »dobre službe« za mirovno posredovanje. Ravno zadnje čase je časopisje poročalo, da so nevtralne države stopile v zvezo za razgovor o mirovni akciji. Čudno je, da ni Švice med temi nevtralnimi državami. Severne države so v tem oziru storile več kakor Švica. Zato

vprašuje zvezni svet, ali je že storil take korake in če jih ni, zakaj jih ni in če to misli storiti v bližnji bodočnosti. Scherrer je rekel: »Po haškem dogovoru imajo nevtalci formalno pravico ponuditi svojo službo«. Ta pravica pade šele, če vojujoči izjavijo, da jim predlagano sredstvo ni ljubilo. Razun tega pa imajo nevtalci dolžnost ponuditi svojo službo. Vsi vojujoči so brez izjeme zaslužili časten mir za svoje junastvo. Današnji vojni položaj je brez dvoma pripravljen, da da povod za skupen korak nevtalcev. Če vse nevtalne države ponudijo svojo službo, tedaj je to za vojujoče poročstvo, da se vojne položaja in njegovih posledic ne bo presojalo enostransko in pritransko. Temu skupnemu posredovanju bi se moral pridružiti tudi papež, čegar vpliv na katoliške države ni majhen.«

Stališče švicarske vlade.

V večerni seji je načelnik političnega oddelka zvezni svetnik Hoffmann odgovoril: »Časnikarske vesti o posredovanju drugih držav je treba sprejeti s skrajno previdnostjo. Lahko označi te glasove kot netočne. Zvezni svet je že dolgo časa v stalni zvezi z nevtalnimi vlada, ne more pa o tem ničesar poročati. Imajo nevtalci ponuditi svojo dobro službo za posredovanje, to je z ozirom na člen 30. haškega dogovora iz l. 1899, vsekakor brez dvoma. S stališča mednarodnega prava izvrševanje pravice za posredovanje ni mogoče smatrati kot neprijazno postopanje. Sedaj pa obstoji ta nevarnost, da bi to storila ena vojna stranka. Trenutek krize, trenutke najvišjih vojaških naporov, ki je ravno sedaj, je malo pripravljen za posredovanje. Razumljivo je Scherrerjevo stališče, če govorimo kot nevtalci, da je ta trenutek pripravljen, ker nevtalci nimajo nobenega interesa na tem, da se mir sklene na bojišču ene ali druge države, ker mi zopet kot nevtalci smatramo, da je za nas najbolj ugodno, če je med velikimi državami neko ravnotežje. S stališča vojujočih pa stvar lahko dobi drugo lice; zato je na mestu največja previdnost. Nikakor to ne more biti naša stvar, kakor tudi nobene druge nevtalne države ne, da bi vojujoči vprašali, kakšni so njihovi lastni interesi. To morejo samo oni odločiti. Če bi tedaj zvezni svet dobival sicer čisto naravne izjave za mir, tedaj si mora ponoviti, da mora vlada obraniti trezno glavo in srcu ne dati preveč besede. Hladno mora razmišljati, ali je mednarodni položaj pripravljen za posredovanje. Samo tedaj more pravilno postopati.

Ostalega stališča zveznega sveta ne more predlagati nobena resolucija, noben shod ali objava. Zvezni svet more le to zagotoviti, da bo tudi naprej zasledoval dolge z največjo pozornostjo in da bo srečanje bo pripomogel do skorajšnjega trajnega mira. Glede vprašanja, da naj se skliče splošno konferenco vseh držav, da se posvetuje o mednarodnem pravnem redu za rešitev vseh mednarodnih sporov, pa moramo izjaviti: Zvezni svet je vedno imel jasno pred očmi, da bo prva dolžnost vsake nevtalne vlade skrbeti, da se zopet obnovi razbito mednarodno pravo in da imajo nevtalne države v posebno prvi vrsti življenjski interes, da se njihove svete, sedaj tolikokrat kršene pravice zopet postavi na podlago, ki je sedanje mednarodno pravo. Tudi v tem oziru si mora zvezni svet pridržati prosto roko glede sredstev in časa. Upajmo, da ni več daleč tisti trenutek, ko bo zvezni svet mogel odgovoriti ne samo s tolažilnimi besedami, ampak s stvarnimi poročili. Druga odgovora danes ne moremo dati. (Pritrjevanje.)

Vojska z Italijo.

Laško uradno poročilo.

14. junija. Sovražnik je napadal na bojni črti Posina zvečer 12. t. m. po ljuti pripravi s topovi v smeri proti Forni Alti, Campigla, Monte Cione in Monte Brazone, a smo ga povsod odbili. Včeraj se je omejil sovražnik na to, da je obstreljeval s številnimi baterijami vseh kalibrov naše postojanke na celi bojni črti od Adize do Brenite, posebno v odseku Monte Rovegno. Naše čete so se krepko upirale sovražnemu ognju in so odbile oddelke pehote, ki so nameravali prodirati. V zgornji dolini Bate so se izjalovili protinapadi, ki so nameravali vzravnati naše napredovanje severno od Podestagno. V zgornji dolini Bela in Zapoge mali za nas ugodno izpadli boji. Ob Soči nobenih važnih dogodkov.

Zmagujoči 87. pešpolk.

Iz slavnih zadnjih bojev z Lahij se še poroča o bojih 87. pešpolka: Naši priplazijo po mnogih izgubah blizu sovražnih utrdb na hrib. Sovražnik natakne belo zastavo v znamenje, da se boče vdati. Naši gredo k njim, a sedaj začne sovražnik s svojimi strojnimi puškami naše žeti. Še ostali naši junaki pa gredo le naprej, in končno je padla laška utrdba, na koji se je sovražnik držal skoro eno leto in jo z vsem novodobnim

utrdil. Neprimerno velike so bile izgube sovražnikov, naših je primeroma le malo padlo, a tem več jih je ranjenih. Naše geslo je: Slovensko kri preliti v blagor domovini. In sreča nam je bila doslej mla. Dobili smo že važne postojanke v roke.

Laško laži.

Dunaj, 16. junija. (Kor. ur.) Vojni tiskovni stan javlja: Laško uradno poročilo 14. junija trdi, da so se izjalovili v zgornjem delu doline Boita naši protinapadi, ki naj bi zopet vzravnali napredovanje, ki naj bi ga bili dosegli Italijani severno od Peutelsteina. Nasproti navedenim italijanskim poročilom lahko pribijemo, da poizkušajo Italijani že deset dni brez uspeha napadati našo postojanko v dolini Boita in severno od Peutelsteina. Nastopilo je veliko laških polkov, ki smo jih vse odbili. Na naši strani se niso nikakor severno od Peutelsteina izvajali protinapadi, marveč le na Croda del' Aneona, kjer je začasno na nekem mestu sovražnik vdrl. Naše postojanke so prekoslej nezpremenjene v naših rokah; sovražnik ni mogel vzeti niti postojank poljskih straž severno od Peutelsteina.

Laško veliko prodiranje preprečeno.

Kolin. »Kölnische Ztg.« poroča z italijanskega bojišča: Trdno stoji, da je nameravalo italijansko vojno vodstvo veliko prodiranje, ki ga je naš pohod na južnem Tirolskem preprečil in prekrizal. Italijani so se na prodiranje, ki so ga nameravali izpolniti na celi bojni črti, ravno velikopotezno pripravljali, ko smo mi napadli in prisilili sovražnika, da se je moral braniti.

Z italijanskega bojišča.

Vojni tiskovni stan, 16. junija. Na italijanskem bojišču ovirata slabo vreme in megla vse vojaške akcije.

Letalski napad na Benetke.

Basel, 16. junija. Iz Lugana poročajo, da so bile pri zadnjem avstrijskem letalskem napadu na Benetke težko poškodovane kolodvorske naprave in ranjenih 25 oseb, med njimi štirje civilisti.

Vesti o laški krizi.

Novo ministrstvo v Italiji še ni postavljeno, zato se pa seveda tudi širijo najrazličnejše govorice o pogajanjih Bosellija s politiki in s strankami o sestavi nove vlade. Ena vest trdi, da prevzame Bissolati zunanje ministrstvo, drugo poročilo pa trdi, da je Sonnino končno le izjavil, da zopet prevzame zunanje ministrstvo. Po tem poročilu prevzamejo najvažnejša ministrstva Boselli, Sonnino, Bissolatti in Orlando. Število ministrov nameravajo povišati za štiri, ustanoviti nameravajo tri nova ministrstva, in sicer za promet, za nabavo streliva in za nabavo surovin. Minister neodrešenih dežela Barzilai se ne vrne v vlado. Drugo poročilo zopet trdi, da se je Boselli odpovedal naročilu o sestavi nove vlade. Po nekem drugem poročilu ostane Carcano začasno minister zakladnik, finančnega ministra Daneo, ki se zdaj udeležuje v Parizu gospodarskega posveta, nadomesti najbrže reformni socialist Bononni, ki je še pred nekaterimi tedni nastopal proti gospodarskim vojskam. Za Bissolattija nameravajo ustanoviti poseben urad, ki olajšaj zveze med armado na vojski in ministrstvom. Bissolatti dobi naslov generalni nadzornik vojske, kar

zelo ugaja revolucionarnim pristašem vojske.

Bosellijevo poslanstvo izjalovljeno?

Lugano, 16. junija. Boselli se je odpovedal naročilu, da bi sestavil novo vlado.

Tajna seja pariške zbornice.

Pariz, 16. junija. (Kor. ur.) Zbornica je sklenila s 412 proti 138 glasovom tajno sejo. Ob pol treh popoldne se je prekinila javna seja, da so izpraznili galerije.

Bern, 16. junija. (Kor. ur.) Za tajno sejo pariške zbornice so odredili najstrožje ukrepe, da se varuje tajnost dogodkov. Ograje palače Bourbon so zaprte. Časnikarji ne smejo na hodnike, marveč se morajo nahajati v neki popolnoma osamljeni dvorani; popolnoma jim vhoda niso prepovedali, ker se mogoče takoj tajna seja izpremeni v javno.

Bern, 16. junija. (Kor. ur.) Vsak minister sme določiti dva sodelavca, ki se nahajata v posebni sobi, s katerima lahko obuje telefonično. Stenografski zapisnik bodo spravili zapečatenega v arhivu. Vložili so devet interpelacij, ki se tičejo vse Verduna, med temi posl. Favre, ki je vprašal, zakaj se ni skrbelo za zadostno obrambo Verduna in o kaznovanju za to odgovornih oseb.

Pariz, 16. junija. (Kor. ur.) Tajno sejo so odgodili pozno popoldne na soboto.

Vojska z Rusi.

Kakor kažejo najnovejša poročila z ruskega bojišča, se naši nasprotniki ne bodo dolgo veselili nad uspehi, ki jih je priborila ruska jugozapadna armada pod Brusilovom. Ruska ofenziva je, kakor vse kaže, že prekoračila svoj višek. Res so Rusi dosegli uspehe, vendar pa ti nikakor ne uplivajo na splošni položaj, posebno pa niso dosegli glavnega namena ofenzive, da bi razbremenili Italijane. Naše desno in levo krilo so Rusi potisnili nazaj, niso pa mogli središča in vprašanje je, če ne bo nova bojna črta za Ruse bolj neugodna, kot je bila prejšnja. Res so Rusi ujeli precej naših, vendar pa so številke, ki jih navajajo, zelo pretirane, poleg tega imajo Rusi trikrat toliko krvavih izgub skupaj. Da so Rusi mogli nastopiti s tako silo, se imajo zahvaliti svojim zaveznikom. Francozi so jim dali poleg topov in municije predvsem častnike in podčastnike svojega ženijskega zbora in tehnične čete, Belgijci svoje oklopne avtomobile, Japonci svojo artiljerijo in inštrukcijske častnike, Angleži denar in ladje in v Ameriki napravljeno municijo. Kljub tej velikanski pomoči pa Rusi niso dosegli tistih uspehov, katere je ententa pričakovala od njih. Upamo, da bodo naše vrle čete tudi v bodoče odbile vse ruske navale.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. junija. (K. u.) Veliki glavni stan:

Rusi so nadaljevali svoje napore tudi včeraj proti bojni črti generala grofa Bothmerja severno od Przelowke. Med obrambo proti sovražniku so ujeli branilci 400 mož.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. junija. (K. u.) Vojni tiskovni urad objavlja sledeče rusko poročilo:

14. junija. Zahodno bojišče. Na celi bojni črti južno od Polezije do rumunske meje so gonile naše čete sovražnika nazaj.

Ujeli smo včeraj 20 častnikov in 6000 mož, zaplenili smo 6 topov, deset strojnih pušk in veliko voz za strelivo; skupna vsota znaša do danes, odkar smo pričeli operacije, 1720 častnikov in približno 120.000 vojakov, plen 130 topov in 260 strojnih pušk.

Več enot sovražnika je od bojev od 6. do 11. junija popolnoma razpadlo, kar potrjuje dejstvo, ker so čete generala Cerbačeva v primeroma nevažnem odseku ujele 414 častnikov in 17.000 mož in zaplenile 29 topov, 34 strojnih pušk, kakor tudi drugo vojno blago.

Došla poročila javljajo, da je popustil sovražnik mestoma tako velike množine blaga, da jih nismo še mogli v te kratki dobi prešteti. Zaplenili smo neke blaga za 30 vrst dolgo vojno železnico.

Sovražnik se ljuto brani na cesti Vladimir-Volinsk. Boji se razvijajo zahodno od vasi Zaturcy (25 km zahodno od Lucka), ob cesti med Luckom in Vladimirom-Volinskim. Pri Zaturcy so jezili naši kozaki sijajen napad in smo pobili sovražni švadron.

Zahodno od Dubna so vrgle naše čete sovražnika, napredovale so čez vas Demjawk. Južnozahodno od Dubna so vzele vas Kozin (25 km južnozahodno od Dubna).

Severno od Bučaja na desnem bregu Stripe je izvajal sovražnik ljute protinapade. V včerajšnjem boju se nam je tudi posrečilo, da smo vrgli sovražnika in da smo zasedli višine na zahodnem bregu Stripe pri Hajvoronki in Bobulincah (20 km severno od Bučaja).

Južno od Dnjestra smo zasedli Sniatyn. Boj za mostišče Črnovice se nadaljuje.

Severno zahodna bojna črta. Nemci so ljuto obstreljevali mostišče Uexküll ob Dvini.

Južno od Smorgona smo odbili sovražnika, ki se je približeval našim jarkom.

Pri Baranovičih in južno od tam do Polezije smo včeraj večkrat trčili na znatne sovražne sile.

BOJI PRI ČRNOVICAH.

Dunaj, 16. junija. Iz Črnovic se poroča: Ker smo umaknili svojo bojno črto med Dnjestrom in Prutom, so se začasno izpraznile tudi naše postojanke severozahodno od Črnovic. Naše postojanke v dolini reke Prut v neposredni bližini Črnovic smo zasedli brez boja. Mesto je bilo takoj po boju prizadeto. Na binkoštno nedeljo je opozorila policija ljudi, naj pričakuje ogenj topov; ljudje so bežali iz mesta. Rusi so otvorili ogenj na drugem bregu reke Prut na mesto, posebno so streljali na kolodvorski okraj.

Sovražni topovi so tudi na binkoštni ponedeljek obstreljevali mesto. Poškodovali so kolodvorsko postopje, v južnem delu mesta je ranil šrapnel tri ljudi, gorelo je neko lesno skladišče.

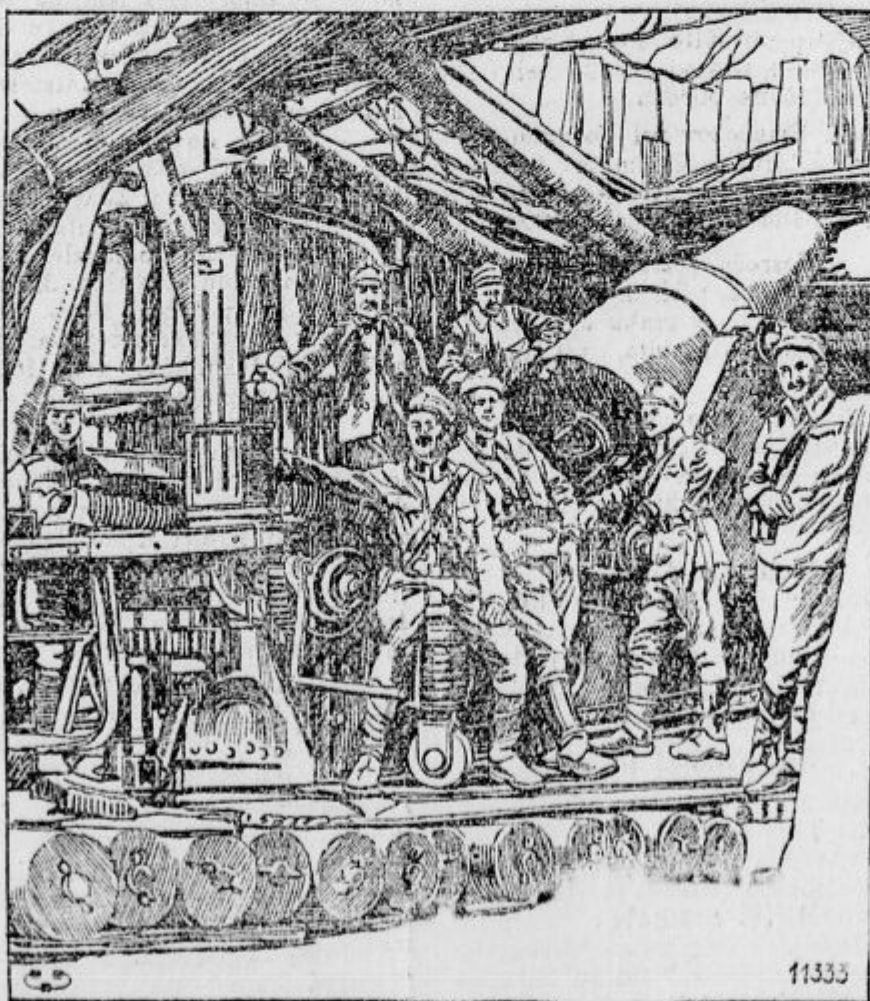
Rusi so nameravali ponoči na torek presenetljivo zasesti mesto; napadli so zato s severovzhoda tik od rumunske meje. Stopili so na rumunsko ozemlje, da obidejo našo obrambo, a tam so zadeli na oborožen odpor rumunske mejne straže, s katero so se zapletli v boj; ob tej priliki je bilo ranjenih 23 Rusov. Naše obrambne čete so sipale med tem uničevalen ogenj na sovražnika; odbili so vse napade ruskih množic in jim zadale najtežje izgube.

V torek dopoldne so poizkušali Rusi zopet z naskokom na eno naših mostišč, a odbil jih je, še predno so mogli napasti, ogenj naših topov. Odmoru boja je sledil razbijajoči ogenj na naše mostišče Zuczka, ki je pa tudi ostal brez uspeha; naše topništvo je ravno tako besno streljalo, kakor sovražnik; Ruse smo odbili, dasi so naskakovali v 16. vrstah; razvili so se strašni ročni meteži; njih rezerve smo vrgli iz doline Prut daleč čez Sadagoro.

Mesto Črnovice je radi obstreljevanja nekoliko trpelo, toda tisti, ki so ostali v njem, so trdno prepričani, da se je že dosegel višek bojev in da se je kriza dobro prenesla.

2100 KILOMETROV DOLGA BOJNA ČRTA.

O položaju na vzhodni bojni črti izvaja major pl. Schreibershofen v »B. Z.«: Kakšne velikanske zahteve stavi vojska na osrednji velesili in kakšno težavno nalogo mora zmagati vrhovno vodstvo, se pokaže, če upoštevamo veliko dolžino posameznih bojnih črt. Okroglo računano, zmerjeno v značni črti, je dolga bojna črta na Francoskem 650 km, v Italiji 450 km, samo od Gardskega jezera do izliva Soče znaša 350

Zaplenjena italijanska 28 cm haubica.

K ruski ofenzivi.

km, ruska bojna črta je dolga 1000 km; Rusi napadajo zdaj na 350 km dolgi bojni črti (od Trsta do Gradca meri proga južne železnice 366 km). Cela bojna črta, ki jo morajo braniti Avstriji in Nemci, obsega 2100 km. (Torej je trikrat daljša in še 333 km več, kakor je dolga proga južne železnice iz Trsta na Dunaj.)

RUSI SO MORALI NAFASTI, PREDEN SO SAMI NAMERAVALI.

Rotterdam. V »Timesu« je pisal polkovnik Repington: Rusi so morali pričeti prej napadati, kakor se je nameravalo. Francozi in Italijani so namreč izjavili, da ne morejo več vzdržati sovražnega pritiska. Zdaj gre za to, če se bo izogibal sporazum v bodoče svojih prejšnjih napak in če bo nastopal vojaško složno.

SOVRAŽNIKI SE PREKMALU RADUJEJO.

Budimpešta. »Pester Lloyd« je izjavil o položaju na bojišču: Položaj se še sicer ni pojasnil in se lahko razjasni neugodno za sovražnika. Prezgodaj se raduje sovražnik; če se navaja še tako visoko število ujetnikov, to ne odloči, ker odločitev bo dosegel le strateški razvoj, ki pa še ni nikakor zaključen.

100 NOVIH RUSKIH DIVIZIJ.

Lugano. 16. junija. »Giornale d'Italia« poroča, da so Rusi postavili 100 novih divizij, ki so namenjene za avstrijsko-nemško fronto. V najkrajšem času bo ententa na vseh bojiščih prišla z ofenzivo.

NADZOROVAN RUSKI NAPAD.

Budimpešta. »Az Est« poroča: Vojni minister Kitchener je potoval zato v Rusijo, da bi nadzoroval ruski napad. Vojvoda Connaught se nahaja ravno s tem namenom približno dva tedna v italijanskem glavnem stanu; italijanski listi so nalašč legali, ko so trdili, da se je vrnil v London, ker se sramujejo, da nadzoruje njih kralja in Cadorna angleški vojvoda.

PROTI BRUSILOVU.

Stockholm. »Vjestnik« razglasa dolga poročila o tem, kako so slavili generala Brusilova. Resno nevoljo so pa vzbudila zdaj nenadna naznanila, da se je vreme na ruski bojni črti tako neugodno izpremenilo, da se mora računati na oviranje operacij; slabo kri povzroča tudi vedno naglašena poročila, da pritegujeta nemško in avstrijsko vojno vodstvo velika ojačenja. Posebno je pa ohladilo vročo kri poročilo, da je že doseglo rusko prodiranje, kar je nameravalo, ker sta Francija in Italija razbremenjeni.

Stockholm. 16. junija. Brusilova poročila, ki so skrajno pretirana, povzročajo v ruskem glavnem stanu veselost. Poleg tega so pa napravila Brusilovu mnogo sovražnikov. Ti sovražniki skušajo sedaj razven stvarnih vzrokov navajati tudi osebnost. Brusilova osumljajo, ker ima za ženo Nemko-Baltinko in ker je izredno odločno nastopil, ko bi moralo biti državinsko premoženje njegove žene od družave zaplenjeno. Brusilov je pisal Kuropatkinu grozljivo pismo, če takoj ne ustavi konfiskacijsko postopanje.

50 MILIJONSKO DOLARSKO POSOJILLO RUSIJE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

London. 15. junija. (Kor. ur.) »Daily Telegraph« poroča iz New Yorka: Zaključilo se je novo rusko posojilo v višini 10 milijonov funtov sterlingov.

Berlin. 16. junija. (Kor. ur.) Wolff javlja iz New Yorka: Bančna skupina, ki ji pripadajo banki National City Bank in banka J. P. Morgan & Co., je otvorila Rusiji za tri leta kredit 50 milijonov dolarjev proti 6½ odstotnim obrestim na leto, ki se morajo poravnati vsako leto v dolarjih. Rusija otvori istočasno v Petrogradu v korist omenjene bančne skupine kredit 50 milijonov rubljev proti menjalni ceni, da veljajo 3 rublji 1 dolar.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin. 16. junija. (K. u.) Veliki glavni stan:

Na levem bregu Moze so napadli Francozi z močnimi silami južni rob »Mrtvega moza«. Potem, ko se jim je posrečilo, da so pridobili začasno na prostoru, jih je vrget ropot kratak protinapad. Ob tej priliki smo ujeli 3 častnikov, 238 mož in zaplenili več strelskih pušk. Ponovljeni napad sovražnika pozno zvečer in podjetja proti sosednim črtam na obeh straneh od tam so ostali popolnoma brez uspeha. Izgube sovražnika so težke in krvave.

Na desnem bregu Moze se je omejilo bojevanje, če se izvzamejo manjši boji pohote pri soteski Thiaumont, bistveno na močno streljanje s topovi.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

15. junija ob 11. uri ponoči. Naše čete so osvojile po pripravi s topovi z naskokom nemški strelski jarek na južnih strminah Mrtvega moza, ujeli smo ob tej priliki 130 mož, med njimi 3 častnike. Pri Chaitoncourt in na višini 304 je močno delovalo topništvo. Na desnem bregu Moze je obsireljeval sovražnik živahno odseka Thiaumont in Souville. Na ostali bojni črti od časa do časa topniški ogenj.

Belgijsko poročilo. Poleg običajnega delovanja s topovi se z belgijske bojne črte nič ne poroča.

Izgube Francozov pri Verdunu.

Atene. V družbi diplomatov je izjavil neki francoski častnik: Res je, da smo izgubili ob napadu na Verdun 400.000 mož.

Nesreča v zraku.

Bern. 16. junija. (K. u.) Pri Luxeuil (Francija) sta trčila v zraku dve vojaški letali; oba letala sta razbita, vsi štirje letalci so mrtvi.

Koliko je Francozov na Nemškem.

Berlin. 16. junija. Najnovejša števila »Gazette des Ardennes« poroča: Skupno število v Nemčiji interniranih Francozov znaša 340.000.

Draginja v Angliji.

London. 16. junija. (K. u.; Reuter: Trgovinski urad je imenoval odbor z naročilom, naj preiskuje, koliko so se podražila med vojsko živila in sklepa o predlogih, kako naj se izboljša položaj.

Temnopoltni Angleži in Francozi.

Francozi so poslali na bojišče 3000 Anamitov, Angleži pa divjake Maoris z Nove Zelandije.

Ameriške volitve.

Wilson — kandidat.

St. Louis. 15. junija. (Kor. ur.) Reuter poroča: Konvent demokratov je z vzklikom zopet postavil Wilsona za predsednika in Marshalla za podpredsednika.

Roosevelt oboel.

London. 16. junija. (K. u.) Reuter: Iz New Yorka se poroča: Roosevelt je oboel in je odpovedal vse svoje dogovore.

Razna poročila.

Nadziranje vojnih ujetnikov v Avstriji, Nemčiji in Rusiji.

Kodanj. 16. junija. »National Tidende« poroča, da se je med državami dogovorilo, da bo koncem junija ali v začetku julija odšlo 20 danskih gospodov v spremstvu gospej Rdečega križa inspicirat taborišča vojnih ujetnikov v Rusiji, Avstriji in Nemčiji.

Oblasti se vračajo v Zader.

Zader. 16. junija. Vse vladne oblasti se bodo te dni zopet vrnile v Zader. Podružnica avstro-ogrške banke v Zadru se je že preselila iz Knina nazaj.

Holandci niso zadovoljni z nemškim odgovorom glede »Tubantije«.

Rotterdam. 15. junija. (Kor. urad.) »Courant« piše: Objava »Nordd. Allg. Ztg.« o potopitvi »Tubantije« ne napravljaja prijetnega vtisa in ne more odstraniti bolestin čustev na Holandskem. Že vnaprej hočemo domnevati, da je nemška vlada prepričana, da »Tubantije« ni torpedirala kakšna nemška vojna ladja, toda znano ji je, da smo to stran meje drugih misli. Nasprotni veliki Ameriki je Nemčiji v takem slučaju iz lastnega nagiba predlagala mednarodno preiskovalno komisijo, proti majhni Holandski pa smatra Berlin to za odveč. Če je »Tubantije« uničil plavajoči torpedo, tedaj raba torpeda, ki se samo avtomatično ne uniči, če zgreši svoj cilj, nasprotuje členu I. osmega dogovora iz leta 1907.

Juanšikaj samomorilec?

Rotterdam. Francosko poslanstvo v Pekingju je obvestilo »Morningpost«, da se je Juanšikaj sam usmrtil.

Boj med podmorskimi čolnom in letalom.

Kodanj. 16. junija. (K. u.) »Extrablade« poroča iz Malmö: V bližini švedskega brežja pri Istadu se je vršil ljut 10 urni boj med podmorskim čolnom in letalom. Ni se moglo spoznati, katere države sta bila. Oba sta bila poškodovana.

Dnevne novice.

Petdesetletnica bitke pri Kustoci. Prihodnjo soboto 24. junija bo 50 let, kar se je bila za avstrijsko orožje slavna bitka pri Kustoci. Naša dežela ima ob tej 50 letnici še posebno povod se je spominjati, saj je junštvo sinov naše dežele bilo takrat ravno tako, kakor je bilo stoletja prej in kakor je danes in kakor je vedno: vedno neizpremenjeno, vedno brezpogojno požrtvovalno v zvestobi do habsburškega prestola. To je ponos naše dežele, ki jasno in neskaljeno blesti tudi ob 50 letnici takratnih bojev. V Ljubljani se je sešel odbor, ki je imel nalogo prirediti vse, da se ta za našo deželo velepomembna 50 letnica v kolikor je mogoče za sedanje čase slovesno praznuje. Odbor pa je naletel nakrat na toliko prometnih in drugih tehniških ovir, da je sklenil za sedaj slavnosti opustiti ter se pridružuje oklicu g. dež. glavarja in g. ljubljanskega župana, ki izide te dni, naj vse prebivalstvo počasti slavne borilce preteklih in sedanjih dni s tem, da 24. in 25. t. m. izobesi iz hiš cesarske in deželne zastave. Bodi to tih, a iskren naš spomin v sedanjih težkih časih! »Hrast se omaja in hrib, zvestoba naša ne gane.«

Slava slovenskim junakom! Gosp. stotnik Sporer piše nekemu koroškemu župniku med drugim: Zdaj smo na italijanskih tleh in gledamo na italijansko ravnino ter upamo da kmalu zlezemo s planin v strah laškemu izdajalcu. 3. junija je žel moj bataljon posebno slavo. Pograbil je sovražnika dva 15 cm topova, štiri strojne puške, 16 častnikov, nad 1600 mož in brezbrojno vojnega materijala.

so se nad vse hrabro obnesli. To je veselje s temi ljudmi naskočiti sovražnika! Sicer se ljudem brani do skrajnosti, toda nič mu ne pomaga. Kadar naskakujejo strelci izpod Triglava, se ne more sovražnik nič več ustavljati. (»Wenn die Triglav-Schützen stürmen, gibt es für den Feind keinen Halt mehr.«) — Torej slava slovenskim junakom!

Glavo po koncu! Mnogi starši premišlujejo, kam bodo vpisali svoje otroke v šolo. Odgovor je pa kratak: Edino v tak zavod, kjer se bo otrok izobraževal na podlagi materinega jezika, kjer se mu v srce ne bo vcepilajo sovražstvo do svojega naroda in do vere. Če daš svojega otroka kam v uk, daj ga v tako hišo, kjer naš narod, naša vera in kmečki stan ne bo zasramovan. Ostanimo tudi v teh burnih časih zvesti svojemu rodu in svoji veri. Častno je biti Slovenec! Saj slišimo vsak dan o izvanrednih junških činih slovenskih sinov!

Zgodovinski dan za Brezje. Lani v avgustu se je izvršila na Brezjah pa-

triotična slovesnost, ki prekaša vse, kar se jih je vršilo v vojnem času v naši mili Avstriji. Na letošnji binkoštni torek smo se pa zbrali na Brezjah, kar nas je do dve uri na okrog. Napolnili smo okrašen cerkev. Zvesto smo poslušali eminentno patriotičen govor g. frančiškana Benvenuta Winkler, ki nas je navduševal za avstrijsko domovino in njenega častitljivega poglavarja. Višek odobravanja je žel govornik, ko je zatrjal, da mu izmed nešteti vojnih razglednic najbolj imponira ona, ki predstavlja presvetlega cesarja v gorki molitvi za domovino. In nam je tudi imponiralo, ko smo nato videli naše gorenjske župane sredi maloštevilnih mož, ki so še ostali doma, celo uro klečati pred Marijino podobo in vroče moliti za domovino, dokler jih slednjič ni navdušena cesarska pesem spravila na noge. Da je bilo petje dovršeno, ni treba omenjati, ker to je na Brezjah vedno. — Ljudka je bila vsa ta patriotična pobožnost. Letošnji binkoštni torek je za Brezje zgodovinski dan.

Državni proračun. »Narodni Listy« poročajo z Dunaja, da vlada sestavlja državni proračun za čas od 1. julija 1916 do 30. junija 1917. Misli ga objaviti z vsemi podrobnostmi. Dosedaj med vojno nismo vedeli za državni proračun.

Za obrtni stan. Na Dunaju so večeraj zborovali vsi avstrijski obrtnopospeševalni zavodi in obrtna društva. Gre za vojnopomožno akcijo za avstrijski obrtni stan. Odbor 12 članov bo v kratkem izdal velik načrt.

Odlikovanje. Iz Škofje Loke se nam piše: Gojenki tukajšnjega uršulinškega samostana Ada in Marija Boscheti sta porabili lanske velike počitnice za to, da ste z vso vnemo in požrtvovalnostjo stregli ranjenecem na kolodvoru v Nabrežini. Za to vzorno patriotično delo jima je bila podeljena srebrna častna svetinja Rdečega križa za vojno dekoracijo. Dekliški zavod je zato na binkoštni ponedeljek priredil ljubko slavnost, ki se je udeležil oče imenovanih gojenk ter so jo počastili s svojo udeležbo tudi vojaški krogi. Vrstili so se govori in petje patriotičnih pesmi, nakar je odlikovanim gojenkam pripela odlike preč. gospa samostanska prednica. Cesarska pesem je zaključila lepo slovesnost.

Junaške smrti na laški fronti sta padla: Ivan Krumpestar, vojak 27. domobranskega polka, doma iz kamniškega okraja, in Franc Carman, rojen leta 1875. v Škofji Loki, ki je služil tudi pri domobranskem pešpolku št. 27. Padla sta oba na en dan, to je 9. junija t. l. — Bodi jima zemljica lahka!

Na tirolskem bojišču sta padla prvi dni junija abiturient praporščak Jernej Tavčar iz Stare Loke in učiteljski pripravnik Otmár Črne. Tavčar se je pred smrtjo junško udeležil naskoka na važno postojanko v Italiji in je bil predlagan za odlikovanje. Pa že 9. junija ga je zadela v spanju laška granata. Pokopan je na italijanskem v Pedescali, severno od Arsiera. Obadva padla dijaka sta bila gojenca Marijanišča in v zborna mladeniča. — Na italijanskem bojišču je padel kadet Stämpfl iz Pragerskega. — Bodi jim lahka laška zemlja!

Dom na Vršču. Prijateljem planinstva naznanjamo, da je dom na Vršču, ki ga je bil močno pokvaril plaz, sedaj zopet popolnoma popravljen. Dostop sedaj še zaradi vojaških razmer seveda ni dovoljen.

V Lebringu sta umrla: Pavel Holešek iz Hrastnika in Matija Pink iz Stare Oslice; oba za jetiko.

Iz seznama izgub št. 431. Sanit. kadet 27. pp. Franc Benedičič, Kranj, ujet; praporščak 3. tir. pp. Nikolaj Seneković, mrtev (28. IV. 1916); kadet 17. pp. Karel Stravs, ujet.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil po enem letu Janez Šen iz Srmea-Črni vrh.

Nov list. Reški Hrvatje nameravajo prirediti izdajati list, kateri naj bi izhajal na Reki ali pa na Sušaku.

Čast »gorenjskemu dekletu«! namreč onemu, ki je spisalo dne 14. t. m. v »Slovencu« objavljeni članek »Pridite na pomoč! Kam na pomoč? Iz mest na kmetel!« Kmečka ženska gara in dela od rane zore do pozne noči, premnogo mestnih žensk pa nima druge skrbi, nego kako bi se lepše oblekle, kje bi se bolj zabavale; ves božji dan ne primejo za nobeno delo. In ravno te ženske najbolj kriče na kmeta, češ, da odira in da ga je treba brez usmiljenja pritisniti s postavami in odredbami. V resnici je pa treba samo enega: več rok za delo na polju! — To je gorenjskega dekleta mnenje, ki je popolnoma resnično. Vse naše organizacije in vsi voditelji ljudstva naj delujejo v tem smislu: Za inteligenco več fizičnega dela! To načelo odobravaljo umni Amerikanci. Osnovali so namreč vseučilišče, na katerem se dijakom ne bistri samo um z učenimi predmeti, ampak se utrjujejo tudi mišice in urijo ro-

ke z delom. Vsak dijak tega vseučilišča mora po 25 ur na teden delati. Pri vseučilišču so tudi delavnice, v katerih se dijaki praktično učijo kmetijstva, vrtnarstva, tiskarstva in raznih rokodelstev, dekleta pa gospodinjstva, kuhanja in pranja. Ta visoka šola se imenuje Ruskinovo vseučilišče. Ruskin je rekel: »Nravni značaj brez fizičnega dela ni mogoč.« Da, prav tako naj bi bilo slovensko vseučilišče! Se malo strahu božjega na vrh in naša mesta bodo dobila kruh in zdravje.

— **Ogrski Slovenci** imajo v svojem naročju pisan izborni urejevan tednik »Novine« in nabožni list »Marijin List«. »Novine« se naročajo na naslov: Klekl Joželi, vpok, pleb. v Cerensovcih. Cserföld Zala-mege. Na leto znaša naročnina samo 3 K. Prav toplo priporočamo ta list, da ga z naročnino podpro vsi domoljubi. Kakor čitamo v zadnjih »Novinah«, namerava veleč. g. Klekl kupiti tiskarniški stroj in ustanoviti tiskarno. Blago delo bi storil vsak, kdor bi temu kulturnemu in nesebičnemu namenu kaj daroval. Na pomoč naj bi priskočile tu posebno vrle naše Marijine družbe in tudi posamezniki. Darovi naj se pošiljajo na zgoraj omenjeni naslov.

— **Dela in naloge avstr. Rdečega križa.** Največje priznanje zasluži dejstvo, da je društvo avstrijskega Rdečega križa v sedanji svetovni vojski na tako občudovanja vreden način in brez ovir reševalo svojo nalogo. Za ta čin mu je zagotovljena najodkritejša zahvala ranjenih in bolnih vojakov, kakor tudi celega prebivalstva. Dolgo vrsto let se je pripravljalo društvo na svojo veliko nalogo v bodoči vojski, toda da bo nastopila tako dolgotrajna in tako razsežna vojska, ni pričakovalo niti drugo vodstvo, niti njegovi dobrotniki, ki so od leta 1880. do 1914. pomagali zbirati potrebni vojni zaklad. Treba je bilo torej poiskati novih izdatnih virov dohodkov; našli so se na raznih poljih, in vsa tozadevna podjetja, pričeta tekot vojske, so se srečno izvedla in dobro obnesla. Društvo »Rdečega križa« se pa tudi zaveda, da takoj po sklepu miru ne sme takoj ustaviti svojega delovanja in se zadovoljiti, kakor poprej, izključno samo z dopolnjevanjem zaloga potom prostovoljnih doneskov. Društvo se hoče marveč takoj in z vso silo v okviru svojih pravil posvetiti svoji veliki nalogi za zdravje avstr. narodov, katera naloga postane po vojski še mnogo večja in važnejša. V to svrhu pa namerava izdati nove srečke, s katerimi si bo namah priskrbelo potrebno večje premoženje.

— **Zvesti prijatelji, zlata slovenska srea.** Nadlovce Ivan Cencič je bil 25. marca 1915 težko ranjen v glavo. Zaradi zadobljene rane je bil izpuščen iz vojaške službe kot invalid. Deset mesecev po izpuščenju vojaški službi se mu je rana ponovila in iskati je moral zopet zdravniške pomoči. Nahaja se sedaj v ljubljanski garnizijski bolnišnici, v kateri je bil 29. maja zopet operiran. Svoje stanje je sporočil svojima prijateljima računskemu podčastniku nadlovcu Matku Avsec in štabnemu nadlovcu Andreju Baloh, ki sta že od začetka vojske na bojnem polju. Bil je globoko ginjen, ko je dobil od nadlovca Avseca sledeči odgovor: Dragi prijatelj Cencič! Tvoj list sem pred par dnevi sprejel. Obžalujem jaz in vsi tovariši, da se nahajaš v takem usodnem položaju, ali imej upanje, da se ti bo zboljšalo. Razodel sem Tvoje stanje tudi drugim tovarišem, enako tudi g. stotniškemu poveljniku nadporočniku Brož. On je tudi Slovenec, Tebe prav dobro pozna in hoče tudi Tebi pomagati. Enake misli smo bili vsi drugi tvoji prijatelji. Zložili smo 100 K, ki jih pošljemo Tebi za pohvalšek. Tudi za naprej ne bomo pozabili na Te. Tvoji zvesti prijatelji Ti hočemo pomagati, dokler smo zdravi. Drugače se nam dobro godi. Polentar nas je prišel večkrat obiskat, pogostili smo ga izvrstno. Vrnil se je takoj s krvavimi buticami. Tebi je znano, kakšne krvi smo Slovenci. Sprejmi pozdrav od mene in vseh tovarišev. Matko Avsec, nadlovec. — Bog povrni tisočero dobrim prijateljem. Ivan Cencič, garnizijska bolnišnica št. 8. 15. junija 1916.

— **Novi kranjski dež. predsednik** grof Attens je 14. t. m. obiskal Novo mesto.

— **Na upravnem sodišču** se odpravi 21. t. m. razprava o pritožbi Vzemnega podpornega društva v Ljubljani proti tuk. finančnemu ravnanstvu radi posebnega pridobitinskega davka.

— **Prispevek za preživljanje** za vsled vojne iz južne Ogrske v Avstrijo obgle svoje mobiliziranih avstrijskih ali ogrskih državljanov. Po obstoječih predpisih se takim vojnim beguncem, ki so se iz Ogrske v Avstrijo preselili šele potem, ko je mobiliziranec že bil odrinil k vojakom, ne sme prispevka za preživljanje nakazati od deželne komisije njihovega sedanjega

(avstrijskega) bivališča, marveč jim je od oblasti prejšnjega (ogrškega) bivališča nakazana podpora tudi za naprej od prejšnje (ogrške) blagajne ali v roke morebiti imenovanega pooblaščenca izplačati ali pa na njihove stroške in nevarnost poštnim potom doposlati. To velja posebno tudi za še na Kranjskem bivajoče, do prispevka za preživljanje opravljene vojne begunce iz Reke in okolice, ki naj svoj sedanji natančni naslov naznanijo prejšnji blagajni ob priložitvi plačilne knjižice.

— **Iz politične službe.** Za okrajnega glavarja je imenovan podtajnik v notranjem ministrstvu dr. Josip Ferjančič.

— **Izpremembe v učiteljski službi.** Poizkusna kandidatkinja Helena Potočnik pride kot suplentinja na ljudsko šolo na Bledu. — Namesto obolele učiteljice Marijane Potočnik bo suprirala na ljudski šoli v St. Vidu pri Vipavi bivša suplentinja v Ložicah Jožefa Blumauer.

— **Oddaja vojnoujetniških brzojavk v sovražno inozemstvo.** Za »vojnoujetniške brzojavke«, t. j. za brzojavke, ki izhajajo ali so naslovljene na naše ali v sovražni oblasti se nahajajoče vojne ujetnike, veljajo naslednje določbe: Brzojavke morejo biti sestavljene razen v enem izmed sedaj splošno dopuščenih jezikov (nemškem, mažarskem, francoskem, angleškem ali italijanskem), izjemoma tudi v ruskem ali srbskem jeziku. Napisati se pa mora vsebina brzojavke v ruskem ali srbskem jeziku z latinico. Te brzojavke se morajo opremiti s posebno označbo »P. G.« V prometu z Italijo je vrhu tega v brzojavki obvezna pristojbina podvržena opazka »Prisonnier guerre«, in sicer v brzojavkah na vojne ujetnike v naslovu, v brzojavkah o d. vojnih ujetnikov pa v podpisu. Raba skrajšanih ali dogovorjenih naslovov in podpisov ali tajnih besed in znamenj je nedopustna. Pristojbina znaša v Rusijo via Rumunija za posamezno besedo 39 vin., temeljna pristojbina 60 vin.; v Italijo via Švica besedna pristojbina 18 vin., temeljna 60 vin. Vse vojnoujetniške brzojavke so podvržene brzojavni cenzuri. Jamstva za to, da bodo sovražne dežele brzojavke sprejele in dostavile, se ne prevzema. Vračila pristojbin za brzojavke, ki so bile v inozemstvu odklonjene in nedostavljene, nima nihče pravice zahtevati. Oddati se morejo vojnoujetniške brzojavke pri vseh brzojavnih uradih, ki so sploh poblašeni sprejemati brzojavke.

Fran Maroiti, Slovenske vojaške narodne pesmi za štiri glasove priporočil je komando 17. pešpolka vsem oddelkom polka z dopisom dne 23. maja 1916, št. Res. Nr. 203 Adj. Noben drug narod nima niti podobne zbirke. Pošiljajte jo našim vojakom, sedaj je čas, da izpoznajo te naše krasne pesmi tudi vojaki drugih narodov! Dobe se pri izdajatelju in tudi v Katališki Bukvarni ter drugih knjižarnah.

— **Služba za vojne invalide.** Tovarniško podjetje Guido Strauss' Nachfolger C. Bock v Gradcu, Paradeisgasse št. 3., sprejme vojnega invalida kot tovarniškega slugo. Mesečna plača K 70. Ponudbe je nasloviti naravnost na imenovano tvrdko.

Primorske novice.

Št. Peter. Na binkoštni ponedeljek nam je Cadorna zopet vsiljeval telesne odpuške. Branili smo se jih, kar se je dalo, a kljub temu se je sovražniku posrečilo ustiliti jih nekaj nepopolnih kakim dvajsetim in sicer po preteku par tednov ali mesecev, med drugimi tudi našemu delovnemu g. županu Černicu, podžupanu Drejku Blažicu, Sokolu Francu, Jakumu Lebanu, njegovemu sosedu Klavutu, ministrantu Žizmondu in še nekaterim drugim; celo posrečilo se mu je šestero oseb popolnoma odpušiti iz tukajšnje fronte, kakor je pričalo šestero krvavih mlak na trgu pred cerkvijo. . . . Grozna slika! . . . Najnovejše civilne žrtve italijanske verolomnosti v naši duhovnjiki so: Tina Šekova, Bufulin Ivan, Furlan Štefan iz Podturna, Turel Janez, polir, Blažica Pepo, bivši sluga grofov Coronini-Cronberg in pa — že četrti duhovnik na gorški fronti, veleč. g. Anton Bratina, vikar v pok. in tukajšnji ranomašnik! . . . V sredo smo pokopavali celi božji dan. Bog bodi milostljiv padlim žrtvam in prizanesi nam preostali! —

Duhovska vest. Č. g. Karol Picu-lin, župni upravitelj pri Sv. Ignaciju v Gorici, ki biva kot begunec v našem mestu, je poklican kot duhovni pastir za interniranje, ki se bodo zamenjali z laškimi. Dne 13. junija je odšel na Dunaj k ministrstvu za zunanje posle, odkoder je poslan v Chiasso v Švico.

Stotnik pl. Tonkli pri zmago-slavnem prodiranju na Laškem padel. Četovodja L. Z. poroča: Ves čas našega prodiranja v tako težkem ozemlju nas ni doletel tak slučaj kakor danes. Bilo nam je zavzeti neke hribe, ko so nam Lahi ovirali prodiranje po dolini od Asiaga naprej. Tu se je branil sovražnik od skrajnosti. Sicer je pa bila tu glavna postojanka za vse pogorje južno

od te doline. A nič jim ni pomagalo; naše strojnice so jih tako razmesarile, da je bilo grozno pogledati, ko smo tje-kaj prišli. Skoro bo to okrožje v naših rokah. Zalibog, da smo pri tem izgubili stotnika, našega rojaka iz Vrtovina pl. Tonkli.

V ruskem ujetništvu so: Peter Drenovšek iz Krasna pri Kojsem; Al. Markočič iz Krasna p. Kojsem; Mohor Markič iz Pevme pri Gorici; Alojzij Figelj iz St. Mavra pri Pevmi; Ivan Tomazič, Alojzij Bufulin, Mihael Petejan, Jožef Klavčič, Anton Klanjšček — vsi iz Podgore pri Gorici; Jožef Korenjak, Anton Peršolja, Franc Peršolja, Jožef Peršolja — vsi iz St. Martina pri Kojsem; Jožef Hlede, Jožef Prinčič, Florijan Hlede — vsi iz St. Florjana pri Gorici; Jakob Pirih iz Kala na Kanalskem; Franc Žnidaršič iz Strmca na Kanalskem; Ivan Stanič iz Logov na Kanalskem; Bevdich iz Pevme pri Gorici; Ciril Zimic iz Podsabotina; Stefan Mikuluš iz Oslavja; Oton Gravnar iz Podsabotina; Jožef Klanjšček iz Pevme; Mihael Bevdich iz Oslavja (Pevme?); Karol Reja iz Kozane; Rudolf Rusian iz Kozane; Franc Golja iz Doblarja pri Ročinju; Blaž Tomšič iz Trebeža-Levpe; Ivan Namar iz Kambreska pri Ročinju; Franc Gerbec iz Ročinja; Anton Gerbec p. d. »Tonč« iz Srednja pri Ročinju; Ivan Kogoj iz Potravna pri Ročinju; Jožef Vogrič iz Srednja pri Ročinju; Franc Rutar iz Doblarja pri Ročinju; Mihael Ipavec iz Ročinja; Ivan Fon iz Trnova pri Kobaridu; Andrej Tinta iz Deskle pri Gorici; Franc Smrekar, Valentin Lapajne, Stefan Miklavčič s Kobaridskega (Smast?); Anton Kurinčič iz Iderskega (Kobarid); Anton Kosmačin iz Sedla pri Breginju (Kobarid); Mihael Devetak iz Pevme; Ivan Kramar iz Borjane pri Kobaridu; Ludvik Simčič iz Gonjač pri Kojsem; Jožef Kumar iz Brestja pri Kojsem; Leopold Kumar iz Bale pri Kojsem; Julij Prinčič iz Snežatna pri Kojsem; Bernard Bole iz Snežatna pri Kojsem; Ignac (priimek manjka), ki piše Katarini Simčič iz Imenja pri Kojsem; Alojzij Trobec (piše Regini Bertoc v Tržiču); Andrej Kravanja (piše Heleni Mlekuž iz Kala pri Bovcu); Franc Butul iz Kreda; Anton Erzetič iz Lož — Dolenje (Kormin).

Umrli je pri Sv. Ivanu v Trstu g. Gregor Furlani.

Najnovejši zapisnik pogrešanih družin s Primorskega priobčimo v ponedeljek. 80.591.800 K IV. vojnega posojila je podpisal Trst.

Civilni pogreb. Tolmin, 15. junija 1916. Dne 8. junija je umrl v Tolminu Jernej Leban, po domače »Jelere«, katerega je pred smrtjo izpovedal in dejal v sveto poslednje olje prečastiti podmladski župnik g. J. Kovarčič, ker nas je naš dušni pastir zapustil in smo ostali sedaj brez njega. — Kakor je g. župnik napravil dolgo pot iz Podmelca v Tolmin, da je previdel umirajočega starčka — ker je bil obveščen o tem, — tako bi se ga tudi lahko obvestilo o smrti omenjenega, da bi umrlega pokopal in da bi se torej izvršil pogreb, kakor se mora izvršiti. Gospod bi tudi prav gotovo prišel. Ne upoštevaje niti enega niti drugega se je nek civilni gospod drznil nastopiti, da ni le spremljal umrlega na zadnji poti, ampak izvršil obred duhovnika. . . . pokadil s kadičnico, molil latinske molitvice itd. Ali se ta gospod čuti nekako srečnega in zadovoljnega, da se je v Tolminu izvršil civilni pogreb? Opozarja se tem potom višja duhovna oblast, da prepreči podobne in enake slučaje in da se temu gospodu pove, da on ne sme izvrševati cerkvenih obredov.

Iz italijanskega ujetništva piše Anton Pirih. Piše, da je zdrav.

Občutljiva mladina. 15 letna A. D. v Trstu je prišla te dni nekega večera kasneje domov nego navadno in bila radi tega od matere okregana. Dekle si je vzelo to tako k srcu, da je proti polnoči vstala in pila lavdan (makov sok), da bi se zastrupila. Poklicali so zdravnika in jo na njegovo odredbo odpeljali v bolnišnico.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

L.—Č. — L.—n. Vid in drugi: Le pišite. Kar ne pride takoj, pride pozneje. Ohranimo vse. Hvala najlepša! — Gradec: Pošljite mi še enkrat oni naslov in tudi svojega.

Poljske vesti.

»Slovenčev« aforizem o modri v časopisju kongresne Poljske. »Gazeta Radomska«, z dne 8. junija ponatiskuje v originalu s poljsko prestavo znano kritiko sedanje mode, priobčeno v »Slovencu« pod naslovom »Zadaj licej, spredaj muzeje«, češ da bolj zaslužnega aforizma na sedanjo žensko vojno modo, kot kroži po Ljubljani, bi nova moda kratkih kril gotovo ne mogla dobiti.

Krščanski jubilej na Poljskem. Letos je minilo 950 let, odkar je poljski knez Mečislav sprejel krščansko vero (966). Prestolnica Mečislava je bil Poznanj. Poznanjsko-gneznski nadškof E. Dalbor je v proslavo jubileja izdal pastirski list, ki se bo prebral v vseh cerkvah njegove nadškofije. Ob koncu pozivlja vernike, nej z združenimi močmi v Poznanju sezidajo spominsko cerkev; cerkev naj bi stala v predmestju, ki nujno potrebuje cerkve.

Slavnosti konstitucije 3. maja v Ameriki. Kakor poročajo poljski listi iz Amerike, so praznovali Poljaki v Ameriki spomin konstitucije 3. maja izredno slovesno. Zanimivo je, da je nastopil kot glavni govornik pri slavnostnem obhodu v Čikagi bivši predsednik Združenih državah Roosevelt.

Obletnice osvoboditve. V mesecu juniju praznujejo mnoga gališka mesta obletnico osvoboditve. Przemysl je obletnico slavil dne 3. junija. V Lvovu delajo velike priprave za proslavo obletnice. Slavnosti se bodo pričele 21. junija in bodo trajale dva dni. Po cerkvah se bodo vršile zahvalne službe božje, v gledališču slavnostne predstave, priredile se bodo šolske slavnosti, kovala se bo spominska svetinja, ena ulica bo dobila ime generala Boehm-Ermollija. Pred deželnim dvorcem se bo vršil velik shod, na katerem bo govoril deželni maršal Niezabitowski. Slavnosti se bo udeležil namestnik Diller, ki bo potem do konca meseca ostal v Lvovu.

Konec Marijavitov na Poljskem.

Pod pokroviteljstvom ruske vlade se je v Ruski Poljski zadnja leta zelo razširila čudna krivoverska sekta marijavitov. Ruska vlada je zelo podpirala marijavitve, ker je hotela oslabiti katoliško vero in poljske narodne tradicije. Več katoliških duhovnikov (med njimi tudi varšavskega nadškofa) je ruska vlada ostro kaznovala, ker so nastopili proti marijavitom. Središče te sekte je bilo v sedaj po Avstriji zasedenem delu Ruske Poljske. Avstrijska vojaška oblast je izdala ukaz, da morejo javno bogoslužje izvrševati samo tiste veroizpovedi, ki so v Avstriji priznane. Na podlagi tega ukaza so krajevne oblasti zaprle cerkve in zavode marijavitov. Marijavitvi se morejo pritožiti pri generalnem gubernatorju.

Razne novice.

Za izvrševanje mandata vpoklicanih občinskih svetnikov. Nižjeavstrijsko namestništvo je izdalo odlok, v katerem je razsodilo, da nasprotuje dunajskemu občinskemu statutu, ako se aktivno službe občinskih svetnikov ne vabi k sejam občinskega sveta. Dasiravno aktivno službe občinski in vojaki glasom občinskega volilnega reda nimajo občinske volilne pravice, ni nobene določbe, glasom katere bi morali občinski funkcionarji, ki so bili začasno vpoklicani v vojaško službo, izgubiti svoj mandat.

Novi zlati rudniki v Rusiji. Iz Petrograda poročajo, da so bili v sajanškem okolišu med Sibirijo in Mongolsko odkriti bogati rudniki zlata, srebra in medu.

Židje in občevalni jezik. Glasom uradnih statističnih podatkov je ob ljudskem štetju leta 1910. izmed 1.228.791 avstrijskih Židov označilo za svoj občevalni jezik: poljščino 810.460 (65,057 %), nemščino 339.981 (27,669 %), češčino 50.670 (4,124 %), maloruščino 23.615 (1,922 %), italijanščino 2942 (0,239 %), rumunščino 1024 (0,083 %), hrvaščino 61 (0,004 %), mažarščino 22 (0,001 %), slovenščino 16 (0,001 %); na Ogrskem in Hrvaškem, kjer je 932.458 Židov, je označilo za svoj občevalni jezik: mažarščino 785.488 (75,66 %), nemščino 203.230 (21,79 %), slovaščino 5830 (0,62 %), rumunščino 491 (0,11 %), maloruščino 2702 (0,29 %), srbohrvaščino 10.478 (1,16 %), druge občevalne jezike 3739 (0,40 %); med »drugimi« je obsežena tudi slovenščina, katero so leta 1910. potlačili in je niso več posebej izkazali.

Nova Marconijeva iznajdba. Marconijeva družba v Londonu naznanja, da je iznašel Marconi novo napravo, s katero se more preprečiti trčenje ladij. Tehničnih podrobnosti seveda ne pove.

Osira kazen za nesnažnost v pekarni. V Lipskem je bil obsojen pekovski mojster Ernest Avgust Rabitz na pet mesecev ječe in 630 mark globe, ker je vedoma spekel v kolaču zapljkve ter rabil tudi nesnažno in deloma ponarejeno moko. Razen tega je imel silno nesnažno v pekarni.

Ljubljanske novice.

Ij Visoko odlikovanje slovenskega zdravnika. Na drugem mestu poročamo, da je cesar g. polkovnemu zdravniku dr. Mavriciju Rus podelil visoko odlikovanje: viteški križec Fran Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca. Naše naiiskrenejšo čestitke!

Ij Smrtno se je ponesrečil v vojni službi veterinarski asistent kranjske dež. vlade dr. Hermann Kren. Pogreb je bil danes v Dunajskem Novem mestu.

Ij Nov hotel v Ljubljani namerava zgraditi g. Milan Deghenghi in sicer na prostoru pri Kolizeju ob Marije Terezije cesti in Anton Knezovi ulici. Ta »Hotel Koliseum« bi bil dvonadstropen, vhod pa bi imel v — Anton Knezovi ulici. Magistratni gremij je včeraj g. M. Deghenghi vrnil načrte češ da mora napraviti nove načrte v smislu veljavnih predpisov in izjav stavbinskih in zdravstvenih izvedencev. Tudi mora predložiti načrt popolnoma druge fasade, kakor je pa ona, ki jo je predložil. Šele potem dobi stavbno dovoljenje.

Ij Prodaja telečjega mesa na drobno. Jutri v nedeljo 18. t. m. bo mestna aprovizacija oddajala na stojnici za Mahrovo hišo telečje meso — dve teleti — na drobno in sicer po maksimalni ceni 3 K 60 v., oziroma 4 K. Posamezne stranke lahko dobe največ 1 kg teletine. Drugi teden se bo napravilo več stojnic za nadrobno prodajo. Ta upeljava je bila potrebna, ker niso hoteli mesarji prodajati teletine na drobno.

Ij Odlikovanje. Vodja c. in kr. rezervne bolnice (belgijska vojašnica) v Ljubljani g. dr. Aleksander Zornlaib je dobil za svoje velike zasluge, ki jih ima pri ureditvi in vzornemu vodstvu bolnice visoko odlikovanje viteški križec Franc Jožefovega reda na traku hrabrostne svetlinje. Častitamo!

Ij Šolska slavnost v Lichtenthurnovem zavodu za »Rdeči križ«. Šolska slavnost zasebne slovenske dekleške osemrazrednice v Lichtenthurnovem zavodu, ki se je morala vsled neugodnega vremena preložiti, se vrši po že objavljenem sporedu v ponedeljek, dne 19. junija 1916 ob sedmi uri zvečer na dvorišču navedenega zavoda. Vstopnina 1 K. Ker je dohodek namenjen »Rdečemu križu«, se preplačila in darovi hvaležno sprejemajo.

Ij Mestni vrtnar g. Hejnic ponesrečil. Mestni vrtni nadzornik g. Hejnic se je te dni ponesrečil. Pri dviganju se mu je utrgala kita v hrbtu. Ležati bo moral dalje časa nepremično v postelji.

Ij Umestni predlog deželnega šolskega nadzornika dr. Bezjaka. Večina magistratnega gremija je lani proti glasovom manjšine sklenila, da se smejo v bazenu v Koleziji kopati osebe obeh spolov skupno. Ta sklep je bil jako neumestno, ker v tako malem bazenu se nikjer drugod oba spola skupno ne kopljeta. Ta sklep je tudi mnogo ljubljanskih dam preginal iz takega kopališča. Sedaj se je oglašil deželni šolski nadzornik g. dr. Bezjak ter zahteval reda za šolsko mladino. V magistratnem gremiju se je včeraj vendar dobila večina vsaj za to, da se bo v torek, četrtek in soboto kopalo ločeno po spolih, in sicer od treh do petih samo za ženske, od petih do sedmih samo za moške. Zakaj pa mora ostati nekaj dni za »skupno kopanje«, ne razumemo. Morda vedo za namen in pomen takega »skupnega kopanja« tisti, ki tako »skupno kopanje« v malem bazenu Kolezije zagovarjajo. Magistratni gremij bo končno, upamo, tudi sprevidel, da je za ime mestne občine bolje, ako se zopet uredi kopanje tako kakor je bilo prej in kakor si želi ogromna večina tistega prebivalstva, ki v kopanju išče — snaznosti.

Ij Olje mestne aprovizacije in ljubljansko občinstvo. Mestni magistrat nam je poslal naslednje poročilo: »Da preskrbi ljubljansko prebivalstvo z živilom, ki ga je danes že težko dobiti ter da se ga iztrga iz rok spekulativov, je mestna aprovizacija zaprosila c. kr. deželno vlado za rekvizicijo olja, ki je ležalo v skladišču tukajšnjega glavnega kolodvora. Dasi je olje zelo kočljiv trgovski predmet, za katerega uporabo je odločilen okus posameznih ljudi, vendar se objektivno lahko trdi, da je olje, ki ga je pridobila mestna aprovizacija razmeroma najboljši, kar ga je prišlo zadnji čas na trg, četudi ima nekaj primere lanenega in drugega neobičajnega olja. Mestni aprovizacijski odsek je razven tega sklenil, da prodaja olje po lastni ceni brez vsakega dobička ter ugotovil ceno za 1 liter K 12. Pri prodaji olja se je pokazalo, da blago nekaterim ugaja, drugim ne. Nastopili so agitatorji, ki so pred vratmi vojne prodajalne odganjali ljudi od nakupa. Olikani ljudje so počastili tudi mestnega župana z anonimnimi dopisi, v katerih trdijo eni, da hoče z oljem ljudi odreti, drugi pa, da jih hoče zastrupiti. V včerajšnji seji mestnega aprovizacijskega odseka je prišla tudi ta stvar na razgovor. Konstatiralo se je, da občinstvo ne zna ceniti prizadevanj mestne aprovizacije. Odklonilo je olje, ki ga bo morda že v par mesecih in sicer še slabše — plačevalo tudi po K 20. Na predlog župana je na to odsek soglasno sklenil, da ustavi nadaljno prodajo

olja, in ga vrne firmi, od katere je bilo rekvirirano. Tako je ustrezno trgovcu, ker se ni moglo ustrežiti občinstvu!«

Ij Brivska zadruga obznani, da bodo brivnice v Ljubljani na praznik Sv. Rešnjega Telesa odprte samo do 9. ure zjutraj.

Ij Umrli so v Ljubljani: Frančiška Košca, delavka-hiralka, 30 let. — Frančiška Sasenberg, dninarica-hiralka, 60 let. — Marijana Rogelj, bivša šivilja, 63 let. — Jera Grošelj, služkinja, 26 let. — Ivana Kremžar, bajtarjeva hči, 15 let. — Frančiška Korošin, kočarjeva žena, 50 let. — Josip Vidmar delavec, 36 let. — Lea Jeruc, hči davčnega asistenta, 18 mesecev. — Marija Babšek, hči mizarkega pomočnika, 4 mesece. — Jakob Furlan, hiralec, 80 let.

Ij Vse vojaške nastanitvene pristojbine, ki jih je prejel po mestnem vojaškem nastanitvenem uradu g. Josip Zidar, trgovec in posestnik v Ljubljani, za nastanitev vojaštva v svoji hiši na Dunajski cesti št. 31 v mesecu maju 1916, je, kot doslej vsak mesec, podaril v dobrodelnostne namene, in sicer je naklonil 25 odstotkov vdovam in sirotam padlih ljubljancev, 26 K 83 vin., 25 odstotkov za aprovizacijo mestnih revežev, 26 K 83 vin., 25 odstotkov vojnoskrbovalnemu uradu, 26 K 82 vin., in 25 odstotkov Rdečemu križu, 26 K 82 v.

Ij Knjige za ranjence. Vojni kurat M. Vycudilik, Reservespital Nr. 2., Pardubitz, Abt. 4, Böhmen, se je obrnil do mestnega magistrata s poročilom, da je v pardubiški bolnišnici nad 200 slovenskih ranjencev in bolnikov, ki prosijo slovenskih knjig. — Magistrat se tem potom obrača do javnosti s prošnjo, naj bi, kdor more, poslal slovenske knjige za bolne in ranjene vojaške na naslov zgornj imenovanega duhovnika.

Ij Našla se je manjša vsota denarja v Slomskovi ulici. Kdor jo je izgubil, naj se zgleda pri gospej Mariji Kurik v Pražakovi ulici 32, II. nadstropje (hiša Zadruga zveze).

Ij Pumpa za kolo iz celuloide se je izgubila na binkoštni ponedeljek proti večeru. Kdor jo je našel, naj jo blagovoli oddati proti primerni nagradi v naše uredništvo.

Ij Našla se je v Lingerjevi ulici denarnica z manjšo vsoto denarja. Dobi se na Karlovski cesti št. 18, pritičje.

Ij Našla se je manjša vsota denarja. Dobi se na Rimski cesti št. 23, pritičje.

Ij Kokoš se je zaletela sinoči Predškofiji 15. Lastnik naj se zgleda v I. nadstropju.

Dogodki na Balkanu.

Bukarešt, 16. junija. Rumunski konzul v Solunu, ki je za nekaj dni došel v Bukarešt, je izjavil: Sedanje stanje ne bo dolgo trajalo. Stojimo pred velikimi dogodki. Ti dogodki na balkanskem bojišču bodo po sodbi vojaških in diplomatskih krogov odločilni za konec vojske. Skupno šteje bojna sila 700.000 mož. Ententa bo v kratkem iz Soluna pričela z ofenzivo.

Ententina nota Rumuniji.

Bukarešt, 15. junija. »Dreptatea« poroča iz poučenega vira, da je politični položaj v Rumuniji zopet kritičen, ker si hoče ententa z novimi sredstvi pridobiti izgubljeni vpliv. Rumunija je sedaj dobila ententino noto, ki jo poziva, da naj odkrije svoje misli za bodoče.

Železnica Solun—Atene in ententa.

Bern, 15. junija. (Kor. ur.) Na odličnem delu slavi pariški »Journal« zgradbo železnice Solun—Atene, kot mojstrsko delo francoske industrije in pri tej priliki pove marsikatero značilno podrobnost. Ta nova proga zna za ententino armado v Solunu imeti velik pomen, ker nudi zvezo med Solunom in Pirejem. Če bi pa Grkom prišlo na misel, da bi se je poslužili v našo škodo, pa ne bo dolgo vozila, ker bi jo naše vojne ladje, kjer vodi po obrežju, kmalu porušile.

Blokada Grške mulejša.

Haag, 15. junija. Reuterjev dopisnik poroča iz Soluna, da je ententina blokada sedaj manj stroga. Nekaj grških parnikov je odplovalo v Pirej in druga grška pristanišča.

Atentat na grškega kralja.

Ženeva, 16. junija. Agentura »Radio« poroča: Ko je kralj o priliki slavnosti prišel v Stadion, je nekdo potegnil revolver in grozil kralju. Napadalec so takoj zaprli.

Za Skuludisa je huda.

Ženeva, 16. junija. Agentura »Radio« poroča, da napravi ententa nov korak, ker se demobilizacija vrši prepočasno. Francosko časopisje pravi, da je treba zahtevati Skuludisov odstop in nove volitve.

Kolin, 16. junija. »Kölnische Zig.« prinaša: Navzlic popravkom prinaša »Matin«

iz Aten, da je Skuludisova vlada v skrajnem težavnem položaju. Vlada hoče počakati samo še glasovanja o posojilu pri narodni banki in nato odstopiti.

Rumunski socialisti proti vojski.

Bukarešt, 15. junija. Na včerajšnjem večernem zborovanju socialistnih demokratov so z ozirom na dogodek v Moldovi sklenili, da se bodo z vsilo borili proti vstopu Rumunije v vojno.

Ameriški Rdeči križ za Srbijo.

Haag, 16. junija. »Times« poročajo z rumunske meje: Zastopniki ameriškega Rdečega križa v Belgradu bodo razdelili zaloge pomožnega odbora. Dobili so 29 vagonov moke iz Rumunije, nadalje obleko in zgoščeno mleko. Pričakujejo še 30 vagonov živil in obleke. Avstrijska vlada je pripravljena to zadnjo pošiljatev sprejeti po morju v Trstu.

Turčija v vojski.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 15. junija. (Kor. ur.) Glavni stan:

Iraško bojišče: Angleži so se izkušali izkrcati na severnem bregu reke Evfrat med Korna in Nasrieh; po boju, ki je trajal šest ur, so se z izgubo 180 mrtvih v neredu umaknili. Na ostalih delih bojne črte je mirno. V tridnevni spopadih z ruskimi oddelki, ki so se pojavili ob perzijski meji severno od Sulejman, smo vrgli sovražnika proti Bani v Perzijo. Naše čete so skupno s Perzi zasledovale sovražnika in ga pognale iz Bano, nakar so ga takoj potiskale dalje proti severu. V teh bojih smo vzeli sovražniku en top, eno strojno puško, veliko streliva in druge stvari.

Zračni napad na Smirno.

Carigrad, 15. junija. (Kor. ur.) Listi poročajo iz Smirne, da je bila ubita ob zračnem napadu na Smirno 11. t. mes. ena Grkinja in dve Armenki; težko ranjenih je 24 oseb, med njimi nekaj otrok v najnežnejši starosti; 10 ljudi je lahko ranjenih. Popolnoma je uničeno neko večje poslopje in 12 hiš, več jih je poškodovanih, med njimi armenska dekleška šola. Obstreljevani mestni deli izgledajo strašno. Listi obsojajo zelo ogorčeno napad na obljubene mestne dele.

Pomorska bitka na Črnem morju.

Bukarešt, 16. junija. Iz Soluna se poroča: Dne 15. t. m. popoldne ob 4. uri se je bila v smeri proti Odesi ljuta pomorska bitka. Nadaljnjih podrobnosti še ni.

Sofija, 16. junija. O pomorski bitki na Črnem morju se poroča: Včeraj ob 2. uri popoldne je plul 20 km od Soluna ruski parnik z vojniki na krovu za Besarabijo. Poleg njega je križaril oboroženi trgovski parnik »Hema«. Nenadoma sta pripluli ob bolgarske obali torpedovki. »Hema« je pričela streljati, pa je bila od torpedov zadeta in poškodovana. Tudi drugi parnik je bil poškodovan. Obe ladji sta končno pobegnili v smeri proti Odesi.

Kako je utonil Kitchener.

London. (K. u.) Po Reuterju: Admiraliteta razglasa o potopu križarke »Hampshire«: O potopu »Hampshire« izvajamo po izpovedbah tistih dvanajstih, ki so ostali živi, da se je nesreča tako-le zgodila: Križarka »Hampshire« se je peljala ob zahodni obali otokov Orkney. Divjal je močan vihar, morje je pluskalo čez ladjo, tako da so morali zapreti del odprtin. Med pol 8. in triletno na 8. uro zvečer je zadela ladja na mino in se je pričela takoj potapljati. Nagnila se je nato proti krmilu; četrto uro nato se je potopila. Po-

veljnik je pozval vse ljudi na njih mesta, da zapuste ladjo. Nekaj odprtin so nato odprli. Moštvo se je hitro podalo na svoje prostore; poizkušali so v morje izpustiti čolne, a eden se je zlomil čez sredo, ljudje so padli v vodo. Ko so šli ljudje skozi neko odprtinu na svoja mesta, je prišel Kitchener; spremljal ga je neki mornariški častnik, ki je kričal: »Prostor Kitchenerju!« Podala sta se na mali krov. Pozneje so opazovali štiri štabne častnike, ki so na severni strani malega krova šli proti zadnjemu koncu ladje. Poveljnik je zaklical Kitchenerju, naj se poda spredaj na most, kjer so izpustili v vodo poveljnikov čoln. Slišali so tudi, da je zaklical poveljnik Kitchenerju, naj se poda v čoln. Nihče ne more reči, če je prišel Kitchener v čoln ali ne in kaj se je zgodilo s čolnom; nihče ni tudi videl, če je zapustil kak čoln ladjo.

Poročilo admiralitete konča s podrobnostmi o morebitni uporabi rešilnih pasov, rešilnih telovnikov itd., da bi ostali ljudje na vrhu vode. Na plavilih je plavalo 150 do 200 mož od ladje, a eden za drugim se je izmuznil s plavov in utonil, drugi so poginili zaradi utrujenosti in vsled mraza. Nekaj jih je tudi poginilo, ko so se poizkušali rešiti na skalnatem obrežju, drugi so umrli, ko so prišli na suho zemljo.

Admiral Jellicoe izraža ob koncu svojega poročila bolelost mornarice na smrti Kitchenerja.

Pri utrujenosti, razdraženosti, srčnih napakah, pomanjkanju sape in tiščenja v prsih, kakor pri drugih pojavih slabega odvajanja, uredi raba nprave »Franc Jožef« grenčice delavnost želodca, čreves in jeter na prijeten in složen način v red. Kralj. san. svet. dr. Kunze v Hallu na S. piše v svoji znameniti učni knjigi praktične medicine, da je Franc Jožef voda gotovo in hitro učinkujoče odvajalno sredstvo, katero se lahko skozi več časa uporablja z enakim uspehom.

Proda se v večjem trgu na Dolenjskem

enonadstropna hiša

z vsemi zraven spadajočimi gospodarskimi posloplji. Hiša je pripravna za vsako obrt, ter se je v nji nahajala več let trgovina z usnjem. — Na željo jo na prodaj tudi lep vrt in nekaj polja. — Natančnejša pojasnila daje gosp. Ivan Rakovec, Ljubljana, Jurčičev trg št. 2. II.

Čaj

se ne pije samo pozimi, temveč tudi poleti kot najbolj osvežujočo in oživljaljočo pijačo. Nobena druga pijača ne pogasi v vročini žeje tako, kot gorak ali mrzel čaj. Pritem deluje čaj izvanredno, osvežujoče in okrepčujoče v nasprotju z alkoholom, ki učinkuje omamljivo. — Čajne mešanice po vsaki ceni v najboljših kvalitetah se dobe vedno v filijalkah tvrdke

Julij Meini

RIA-BALSAM. Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1.50, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 5.50. Klemen, Kaschau (Kassa) L., poštni predal 12 549 Ogrsko.

Vsestransko trgovsko izobražena, vojaščine popolnoma prosta
prva moč špecerijske in kolonijalne stroke s prvovrstnimi priporočili, išče stalne primerne službe. Pismene ponudbe naj se blagovolijo vpslati na upravo pod »Poslovedja 1393«.

VIKTOR BISCHOF

e. in kr. poročnik v r.

IVANKA BISCHOF roj. TOMŠIČ

— poročena. —

LJUBLJANA

ILIRSKA BISTRIČA

Ljubljana, 15. junija 1916.

(Mesto drugega obvestila.)

Hrvatski sabor.

Zagreb, 16. junija.

Na prvi saborski seji dne 14. t. m. so odpisali brzojavni pozdrav hrvatskega sabora hrvatskemu kralju Franju Josipu I., prestolonasledniku Karlu Francu Josipu, nadvojvodu Frideriku in nadvojvodu Evgenu. — Druga seja se je vršila 15. t. m. Navzoč je tudi poslanec Radić, katerega je svoječasno izključila iz sabora koalicijska za okoli 40 sej. Na dnevnem redu je načrt zakona o omejitvi gostilničarskega kredita, o podelitvi indemnitet hrv. vladi do konca leta in o podaljšanju ogrsko-hrvatske finančne nagodbe za eno leto. Manjšina je proti takemu dnevnemu redu in nje člani poslanci Peršić, Radić, dr. Prebeg in Zagorac govorili proti. Razprava o indemniteti se nadaljuje.

V vojaško službovanje zopet vpo-
klicana družabnika trdke **Ciuba & Jesih, »Pod Trančo«** vladno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Naravna

BILINSKA
KISLA VODA

najbogatejši alkalni (natron litijev) kislec na Češkem. — Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti „Bilinska“ izvolite vprašati hišnega zdravnika.

Jaz, **Aloizija Sluga** posestnica, preklicujem in obžalujem vse, kar sem žaljivega govorila zoper g. Jankota Marovšek, brivca v Zagorju, in se mu obenem zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Zagorje ob Savi, dne 6. VI. 1916.

Brivnico

prodam zaradi bolezni takoj pod ugodnimi pogoji na glavnem trgu. Električna razsvetljava. Več se izve pri **Karlu Hutaž**, brivcu v **Kamniku**.

ZAHVALA.

V dnevih neizmerne bolesti in žalosti so nam došla tolažila od toliko strani, da nam ni moglo zahvaliti se vsakemu posebej.

Izrekamo zato na tem mestu najprisklenejšo zahvalo vsem, ki so nas tako ljubeznivo tolažili v boleznih in ob smrti našega predobrega in predragega očeta, kar nam je bilo v veliko oporo v teh težkih dneh poskušnje.

Osobito se zahvaljujemo gg. učiteljem in gg. učiteljicam, ki so v tako obitem številu spremili nam draga rajskega na zadnji poti, kakor tudi vsem udeležencem pogreba. Iskrena zahvala bodi izročena preč. g. župniku Barle-tu za tolažbo ob zadnjih trenutkih. Iskrena zahvala tudi za dorovane krasne vence in cvetje.

Se enkrat vsem in vsakemu posebej Bog plačaj.

Sv. maša za dušnico se bo darovala v soboto, 17. t. m. ob 10. uri dopoldne v cerkvi sv. Jakoba.

Ljubljana, 16. junija 1916.

Žalujoča rodbina Bozja.

Boljše mizarstvo na Gorenjskem išče

2 vajenca 2

Prednost imajo, kateri so se že učili. Ponudbe na upravo lista pod št. 1429.

Prodaja se iz proste roke

HIŠA

blizu Ljubljane, z dvema gospod. poslopijama, vrtom in njivo, vse pri hiši, ter oddaljeno 7 min. od kolodvora. Pisane ponudbe na upravo lista pod št. 1307.

Vsakovrstne

1414

slamnike

priporoča gospod. trgovcem in slavnemu občinstvu **FR. CERAR**, tovarna slamninkov v **Stobu** pošta Domžale pri Ljubljani.

U VI 461/16-2

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnica v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Antonijo Hlebšev, rojeno v Blizoviku, 27 let staro, pristojno v M. D. v Polju, r. k. vera, omoženo, posestnika ženo, nekaznovano, v Sp. Zadobrovi št. 21 stan., radi prestopka po § 14 cesarske naredbi z dne 7. avgusta 1915 št. 228 dr. zak. v navzočnosti dr. Stora kakor javnega obtožitelja, obtoženke Antonije Hlebšev po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženka kaznuje, tako:

Obtoženka je kriva, da je dne 9. maja 1916 v Mostah izrabljala izredne razmere povzročene po vojnem stanju, zahtevala za neobhodne reči namreč za liter mleka od Stanislave Kranjčeve 50 h, torej očitne čezmerne cene in je s tem zakrivila prestopke draženja po § 14 cesarske naredbi z dne 7. avgusta 1915 št. 228 dr. zak. ter se radi tega obdoli po § 14 citirane cesarske naredbi z uporabo § 296 na tri dni zapora in na 10 kron denarne globe, v slučaju neizpolnitosti pa na nadaljnjih 24 ur zapora ter po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.

Ljubljana, 25. maja 1916.

Nagode, m. p.

Dobro ohranjen

otroškivoziček

(za lež) se prodaja na Krakovskem na 4, prtlj.

Knjigovodja

srednje starosti, neoženjen, vojašine trajno prost, išče službe. Sprejme tudi vsako drugo enako delo in ob enem sposoben potnik. Naslov: Upravištvu „Slovenca“ pod št. 1379.

! Mehaniki in trgovci s kolesi !

zahtevajte moj najnovejši engros-cenik o kolesih, pnevmatikah in delih. Najcenejši izvoz **A. WEISSBERG**, Dunaj

II., Untere Donaustrasse 23/S. oddelek I. Slovensko dopisovanje.

IŠČE takoj poštenega in pridnega

mesarskega pomočnika

vajenega v klanju in sekanju govejega mesa **Marija Ponikvar**, Kozina, Istra.

Kuharica

do sedaj samostojna gospodinja, išče mesta h kateri boljše družini, najraje pa h kakemu gosp. duhovniku. Naslov pri upravi lista pod št. 1403.

Prodaja se

hiša (gradič)

v sredi trga ob železnici, na najlepšem prostoru — pripravna za vsako obrt — z dvema velikima vrtoma, velikim gospodarskim poslopijem, veliko njivo in travnikom — pod zelo ugodnimi pogoji. — Natančnejša pojasnila se dobijo pri

Hranilnici in posojilnici v Sevnici, Štajersko.

Arondirano

posestvo

v neposredni bližini Ljubljane, obstoječe iz velike enonadstropne hiše, obširnega gospodarskega poslopija, zelenjadnega in sadnega vrta, lepega parka in male njive, vse obzidano in ograjeno, je zaradi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji tudi menjalnim potom **na prodaj**. Resna vprašanja na upravištvu „Slovenca“ pod naslovom „Nalozba kapitala“.

Vabilo

na

XVIII. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Leskovicah
registrirane zadruge z neomejeno zavezo
ki se vrši

v nedeljo dne 25. junija ob 2. uri popoldne v Leskovicah št. 1

s sledečim dnevnim redom

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zeključka za leto 1915.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

1 močan

3 1/2 leta star, je naproday.

Povpraša se naj: Stari trg št. 19. prtlj.

konj

Centralna mlekarna v Skofji Loki
sprejme takoj izurjenega

kurjača.

Najcenejše

dežnike in**solnčnike**

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,

Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4

Popravila točno in ceno.

Mama, daj Sida-medu,

ki je najcenejša in najboljša jed s kruhom. Ceneno, izbrano, okusno hranilo je Sida-med, napravljen iz umetnega medu. Med je bil doslej predrag, sedaj je lahko v vsaki hiši vedno v zalogi in se uživa lahko v vsak dan, osobito kot maža za kruh mesto drugega surovega masla, s čimer se doseže jako znaten prihranek. Ena sama poskušnja vas bo o tem prepričala. Nadomestila mnoga druga draga jedila. Vsaka gospodinja prihrani mnogo denarja. — En zavojček velja 35 vin. Dobiva se pri razposiljalnici **JOSIP BERDAJS**, Ljubljana 4, Zeljarska ulica. 6 zavojčkov Sida-medu 2 K po povzetju ali če se pošlje denar naprej.

Skoraj nov

se ceno
prodaja.
Gradišče
16. I. levo.

pisalni stroj

Kupi se dobro ohranjeno

pohištvo.

Ponudbe na upravištvu „Slovenca“
pod »Pohištvo«. 1422

Dva kovaška učenca

se sprejmeta. Eden naj bi bil že vsaj nekoliko izvežban v obrtu.

IVAN LESAR, kovač, Ribnica, Dol.

Bogu Stvarniku darovano smrt našega predobrega in bratovsko nas ljubečega

veleč. g. **Antona Bratina** vikarja v p.

oznanjamo s tem vsem preč. gg. duhovnim sobratom, nekdanjim duhovnikom ter prijateljem in znancem, s prošnjo za pobožen spomin.

Št. Peter pri Gorici, 13. junija 1916.

Žalujoča brata in sestra.

Več posestev na Gorenjskem

se prodaja, in sicer na Bledu ena vila ter eno posestvo z zemljiščem, v Žirovnici lepo posestvo, pripravno za gostilno, v okolici Brezje gostilna z zemljiščem, pri Bohinjskem jezeru lepa stavbena parcela. Proda se tudi posestvo tik ob železnici, ki je pripravno za industrijsko podjetje; ima nad tri orale prostora za skladiščenje blaga in na razpolago električna moč.

Ponudbe na upravištvu našega lista pod „POSESTVA 2543/1317“.

C. kr. moško in žensko učiteljske v Ljubljani.

Št. 461.

Oznanilo.

Zglasila za sprejem v I. letnik c. kr. moškega učiteljske v Ljubljani sprejema ravnateljstvo

v sredo, dne 28. junija od 2. do 6. ure,

v I. letnik c. kr. ženskega učiteljske pa

v soboto, dne 1. julija od 8. do 12. ure.

K zglasitvi je prinesli s seboj: krstni (rojstni) list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravstveno izpričevalo uradnega zdravnika in izkaz o stavljenih kozuh.

V Ljubljani, dne 9. junija 1916.

Ravnateljstvo.

Dražba zemljišča.

Dne 23. junija 1916 ob 10 uri dopoldne se vrši pri c. kr. okrajnem sodišču v Račevljah, soba št. 26 dražba zemljišča vl. št. 125 kat. obč. Železa. Pri dražbi pride do prodaje

hotel na Bledu

z vodovodom in električno razsvetljavo, verando in parkom ob blejskem jezeru, ladijska pravica na jezeru, gospodarsko poslopije, njive, travniki, pašniki in gozdevi. — Cenilna vrednost je K 56.078.—, najmanjši ponudek znaša K 37.385.32. Na prvem mestu lahko ostane vključeno posojilo v znesku K 50.000.—.

Štev. 1434.

Razglas.

Vodovodno podjetje za Kranj in okolico odda v zakup svoj „LOV“ na posestvu »Čemšenik« v občini Predčvor za dobo 5 let, to je za čas od 1. julija 1916 do 30. junija 1921 potom javne dražbe, ki se vrši dne 27. junija 1916 ob 11. uri dopoldan v občinski pisarni v Kranju.

Zakupni pogoji so med uradnimi urami vsakemu na vpogled.

Vodovodni odbor za Kranj in okolico

v Kranju, dne 14. junija 1916.

Predsednik:
F. Polak s. r.

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, **Vogel Marijin trg — Sv. Petra cesta.** Delniški kapital in rezerve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo- vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra- njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes- tih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja- nje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. aprila 1916 K 117,13.1619—, 31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236,633-922—.

Razglas.

Na predlog g. dr. Franceta Semrov v Kranju kot kuratorja Karola Windischer iz Kranja se naznanja, da se nameravajo prostovoljnim potom prodati zemljišča Karola Windischer in sicer:

1. pristava p. št. 292 v drevoredu v Kranju, cenjena 12.000 K.
2. njive ozir. gozd na Kranjskem polju p. št. 574, 767, 861 in 903 cenjene blizu 5.000 K.
3. posestvo na Kucni vl. št. 42 d. o. Sv. Jošt ali skupno ali posamezno, cenjeno nekaj nad 30.000 K.
4. gozd v Zg. Besnici p. št. 286 cenjeno 338 K.
5. travnik ozir. gozd vl. št. 276 d. o. Stražišče cenjeno 2.500 K.

Reflektantje se obveščajo o tem s pristavkom, naj stavijo svoje najvišje ponudbe pismeno naslovljene na g. ku- ratorja dr. F. Semrova v Kranju

do 15. julija 1916.

C. kr. okrajna sodnija v Kranju
dne 6. junija 1916.

Vojaške

938

narodne pesmi

za 4 glasove. Izdajatelj Fran Marolt, učitelj, Ljubljana. Cena vezanemu izvodu K 1.50, v platnu K 1.80. • Naročajo se pri izdajatelju in v knjigarnah.

Neznosne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:

Gvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hoče- var, lekarna, Vrhnika; J. Kosehir (Pri Orlu), Kamnik.

43

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica
za nakup in prodajo zemljišč in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan šte. 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico. Vse vrste posestva, vile in zemljišča na izbiro. V sredini mesta imam tudi več dobro se obrestujočih hiš. Več se izve na označenem mestu.

Zopet sem tu

in pošiljam, dokler je kaj zaloge, 1 zavoje cefirja, kanafasa, satena batista, blaga za dame itd. 20 m za K 40.— ali 40 m za 78 K poštne prosto. Dolgost in vrsto blaga lahko vsak sam navede.

Razpošilja stara in slovita tvrdka

Jaroslav Marek, tkalnica in razpošiljalnica v Bistri pri No- vem mestu ob Metavi, Češko.

Pozneje blaga ne bo dobiti.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana ::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse pro- mišeno blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako; 3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356 kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron 17 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rastele zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverje- ništvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah na- stavljene poverjeli.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in silanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta šte. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim pred- tojnitvostvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakov stnega umetnega ste- klarstva in slikanja na steklo, za steklarstvo v sigurni in navadni ornamentiki, stavbo- ter portalno steklarstvo. — Zaloge steklenega in porcela- stega blaga vsake vrste, sve- tilnik, zrcal, okvirov za podobe itd. — Nariši in proračuni na zahtevo zastoj. — Spričevala mnogo dovršenih del na raz- polago.

74

Prazne SODE

od petroleja, jedilnega olja in denat. špirta, kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah tvrdka

IVAN JELACIN,
Ljubljana. Rimska cesta 1.

Prodaja hiše

Prostornata hiša na Poljanskem predmestju z več gospodarskimi poslopi, ki se lahko upo- rabljajo za skladišča z dvoriščem in sadovnja- kom, slednji sposoben za stavbišča, se zaradi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji proda. Poizve se pri pospodu Dr. Ottonu Vallent- schag-u, odvetniku v Ljubljani Franca Jo- žefa cesta št. 5. 1021

Sprejme se takoj trgovski učenec

s primerno izobrazbo pri tvrdki Frano Zuro, Trebnje, Dolenjsko. 1378 5

Cirkvenica.

Vila Antonija z lepim vrtom moderno urejena, zavarovana pred vetovi, lepe sobe. — Cene zmerne. Pojasnila daje g. dr. Ivan Hubad, Škofjaloka.

Prodaja se iz proste roke

hiša

obstoječa iz 5 stanovanj ter biva za 3 konje. Cena po dogovoru. Več se izve: Jenkova ulica št. 14, Ljubljana. 1382 2

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristne- ga lanenega olja.

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Oljate barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremen- ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

sobne slikarje.

1132

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

ORCEVA KOLESA
SO PRAVE
RAJOLSA
ACOREC
SPECIJALNA TRGOVINA S
KOLESI IN DELI
LJUBLJANA
MARJETE TEREZJE CESTA 14
POULIČI - TRGOV. KOLJEVA

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84— in
zmlete a K 87— za 100 kg brez vreč.

Rapsove tropine v ploščah po 76 K brez vreč
a 100 kg.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po
50 kg a K 53— za 100 kg brez vreč.

Sladkorno krvno kladjo po 51— K za 100 kg
z vrečama vred.

Poljedelci! Naročite pri Gospodarski zvezi se-
mena, ječmen, domačo in nemško de-
teljo, grahico in semensko koruzo za
zeleno krmo.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze
kajnjita, kalijevo sol, 8% kalijev, 18—20%
mineralni in kostni superfosfat, mešana
gnojila, zlasti 14% žilindro, ki se dobi v papirnatih
vrečah po 50 kg za K 10— a 100 kg z vrečo
vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče
franko naš naslov, sicer se naročila ne bodo
mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah
blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih
vrečah po 13-20 K a 100 kg z vrečo vred.

Odslej prodaja knjižico „Živnorenje in
vojna“ Katoliška Bukvarna.

Gospodarska zveza pa **nakupuje** tudi po naj-
ugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene
in druge plevne.

Poljedelske stroje, motorje, mlatilnice itd.
naročite le pri Gospodarski Zvezi.

izberno se je obneslo za vojake in vojski in
sploh za vsakega kot najboljšo
bol oblažajoče mazanje
pri prehlajenju, reumatizmu, gihtu, infuenci,
prsti, vratni in bolešči v hrbtu
Dr. Richter-ja
Sidro-Liniment. capici
Nadomestilo Sidro-Pain-Expeller.
Steklenica kron. — 80, 1 40, 2—
Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“,
Praga, I., Elizabetna cesta 6.
Dnevno raspošiljanje.

Stambilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčkov - stambilijev
Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franco. 553 Ceniki franco.

K 1:20 K 1:20
Kompletna
predtiskarija
v hiši.
Šablona s 16 monogrami, primerna za
namizne prte, serviete, žepne robce in
vseh vrst perilo se dobiva pri
TONI JAGER
Ljubljana Zidovska ulica 5. Ljubljana
K 1:20 K 1:20

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani
n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice
sprejema zavarovanja na doživljajo in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.
Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.
Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju **že po prvem letu**: Stanje zavarovanj koncem
leta 1914. K 173.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.752.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 452.232-66
Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za **vojno zavarovanje**,
naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in
poštne prosto. 1439
Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Tereze cesta št. 12.

Krapina -toplice zdravijo: **protin,**
(Hrvatska) **reumo,**
Poročilo in **ischias.**
prospekt
od direk-
cije gratis. 1069

C. in kr. dvorni založniki
A. ZANKL-SINOVI
tovarna kemlčnih barv, lakov in firnežev
Resljeva cesta 1 **LJUBLJANA** Marijin trg 1
priporočajo vse vrste oljnatih, suhih, emaljnih in fasadnih barv,
pristnega kranjskega firneža, mavca, prašnega olja za tla, stroj-
nega olja, karbolineja, čopičev, steklarskega kleja in vseh drugih
v to stroko spadajočih predmetov.
Ceniki na razpolago.

Modni salon
Stuchly-Maschke
Liubliana
Zidovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.
Osebo izbrane
novosti z Dunaja
Priporočila: največjo izbero
klobukov za dame in de-
klince kakor tudi bogato za-
logo žalnih klobukov.
Popravila točno in ustno.
Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.
Solidno blago.
Priznana nizke cene.
643

Ustanovljeno 1. 1893. Ustanovljeno 1. 1893.
Vzajemno podporno društvo
v Ljubljani
registrovana zadruga z omejenim jamstvom
sprejema in obrestuje hranilne vloge po
Rentni davek plačuje iz **4 3/4 %** ljanje denarja na razpo-
svojega. Zunanjim lagu brezplačno polož-
vlagateljem so za poši- nice poštne hranilnice
Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let;
pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in
zavarovalni polici ali poročstvu. Prospekti na razpolago.
Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.
Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.
Načelstvo:
Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.
I. podpredsednik: II. podpredsednik:
Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani. Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.
Člani: Ivan Dolenc, e. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v
Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; Dr. Merhar Alojzij, gymn. veroučitelj v Ljub-
ljani; dr. Jakob Mohorčič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljub-
ljani; B. Romec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, e. kr. gimnazijski profesor v
Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bo-
goslovja v Ljubljani; Fran Verbič, e. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; Ignacij Zaplot-
nik, katehet v Ljubljani.
Nadzorstvo:
Predsednik: Anton Kržič, e. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton
Gadež, katehet v Ljubljani; K. Gruber, e. kr. fin. rač. official v Ljubljani; Ivan Mlakar, pro-
fesor v Ljubljani; Avguštin Zajc, e. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Kupijo se vsakovrstne
vreče.
Obvezne ponudbe z navedbo množine je poslati
na Ljubljana, poštni predal 123.
Otvoritev.
Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu in gg.
trgovcem, da sem
otvoril 1. junija stavbeno in strojno kija-
čavničarstvo v Ljubljani, Prule šte. 6.,
ter se priporočam za vsa dela in popravila v
to stroko spadajoča.
Popravila avtomobilov in bencinmotorjev.
Izdelujem tudi patentovana kurilna vrata za
štedilnike, na kar posebno opozarjam gg. zi-
darske mojstre.
Vsa dela in popravila solidno, točno in po
primerni ceni.
Se priporočam z najodličnejšim spoštovanjem
Julij Rozmanit.
Sprejem tudi dva močna in
poštena vajenca.

Najfinejše
briljske aparate in
režila, britve, lase-
strižnike
kupite najboljšo in
najcenejšo pri
A. Weissberg
Dunaj II.
Untere Donaustr.
23./8. oddelek IV.
Ceniki in engros-
liste trgovcem zast.
Dopisuje se sloven.

Zahtevajte
zastoj in poštne prosto moj glavni
cenik s 4000 slikami ur, zlatnine in
srebrnine, glasbil, predmetov iz usnja
in jekla, potrebščin za gospodinj-
stvo in toaleto, orožja, municije itd.
Prva tovarna ur
Jan Konrad, C. in kr. dvor-
ni založnik Brück št. 1224 (Češko)
Nikelnaste Roskopf-ure K 3-90, 4-20, 5—
Srebrne K 8-40, 9-50. — Nikelnaste budilke
K 2-90. Budilke z dvojnim zvoncek K 4—
Pošilja se po povzetju. — Nikak riziko!
Zamena je dovoljena ali denar nazaj!

Prodajalka
z dežele, ki zna tudi šivati, želi službe,
najraje kje na deželi. Naslov pove
uprava tega lista pod št. 1411.

Hiša
v dobrem stavbenem stanu se kupi.
Ponudbe s ceno na upravnishvo „Slo-
venca“ pod „Črnovojnik“. 1371

MATTONIS
JEDINSTVEN
U SVOJOJ
ANALITIČNOJ
KAKVOČI
NAJBOLE
ODAVNA NAJSIGUR-
NIJE PORODIČNO
PIČE
GISSHÜBLER
ČIST PRÍRODNÍ ALKALIKNI
KISELI IZVOR
Zaloge v Ljubljani:
A. Šarabon in Julius Elbert.

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke.
Obstoji že nad 38 let
ANA HOFBAUER
imejteljica zaloge cerkvene obleke in orodja
Ljubljana, Wolfova ulica 4
si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. ob-
činstvu, da izdeluje natančno po naročilu
in predpisih vsakovrstne bandere, baldi-
hine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike,
velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh
vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji.
Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno
ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo
tudi naročila na vezenje, prenavljanje
stare obleke ter sploh vsa popravila.
Zagotavljajoč hitro in najpoštenejšo postrežbo, prosí, da
se pri naročilih izvolí oziroma na prvo domačo tvrdko.